

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Elofizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hírzerési díj: Háromhásos petit-sor egyszeri hirdetése 30 fillér, folyamatos hirdetésért jutányosabb. Nyilvtér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen Fő-utca 59. sz.

Halottak emléke.

A lelki élet nagyságainak, a földi élet valási hőseinek, az élet megpróbáltatásai és viszontagságai közepett az önmegtagadás és önfeláldozás példányképeinek hódol november elsején a kereszténység.

Másodikán kegyeletét rója le szeretteinek, kiket elveszített, kiket keseregve gyászol, kik után epedve sóvárog. A szeretet szárnyain feljök röpi, közelükbe ér, velök társalog, képzelete megnépesül fölújult szent emlékekkel, szíve újra átérzi a mult emlékek minden nemes érzelmét, fellángol a szeretetben, mely nem alszik ki s nem tud kialudni a földi élet határán sem.

Jól esik minden nemes agynak, minden nemes szívnek táplálkozni a kegyelet ilyen emlékeiből, ezek forrásánál tisztulni és tovább nemesedni.

Azért mindenha a ker. egyház egyik legszébb intézménye marad: a Halottak napja. Mert megfelel az ember és az emberiség pszichológiájának, a szeretet vérségi és vallási törvényének és szükségének.

Ha az emberiség ünnepli a történet nagy alakjait, feljegyzni márványlapjaira világboldogító, nagy tetteiket, ha népek egyeteme és néptöredékek egyaránt tisztelettel csüngnek rajtuk s büszkének rá, hogy magukéinak vallhatják őket: megvan e joga a családoknak és egyeseknek is, hogy övéiknek, kikhez ezen kívül a legerősebb kapocs: a vérség köteléke és a szeretet fűzi, különös kegyelettel adózzanak.

Tesszük ezt akár némán, otthonunkba zár-

közva, akár a sírkertekben, leborúlva szereteteink sírhantjára, köncseppekkel könnyítve felújuló fájdalomunkon: nemesen cselekszünk.

Mert a fájdalom tisztít is, balsamot is önt a kesergő szívekbe, és a mi fő, nemesít.

A szülők megtanulják jobban szeretni életben maradt drága gyermekeiket, a gyermekek még élő testvéreiket és ezekkel együtt drága szüleiket s ha már mindenkit elvesztettünk, mindig fülünkbe cseng a halottak emlékének legszebb igazsága: Nem haltak meg egészen. Feltámadnak ők is, mi is feltámadunk. Egyekké leszünk, kik szerettük egymást, kik együtt kerestük a jót, a nemest, az eszményt. Azt, a mi egyest, a mi családot és emberiséget boldogít.

Megtanulják a halálban az Élet nagymester-ségét, megtanulják azt, hogy az élet nem üres öntetszelgésből, nem kapzsiságból és élvezetekből áll, hanem fensőbb motivumokból fakadt, öntudat s lelkiismeret-igazolta tettek láncolatából, melyek egyesekre úgy, mint a közre áldást hoznak s még a késő unokákban is hálát ébresztenek.

Igy ül az emberi diadait a halálban a halálon s a helyett, hogy életkedvét veszítve elcsüggedne, a kegyelet fájdalmában fölegyenesedik, leveti a földi élet salakját s megerősödik. Újult, nemesb életre buzdul, az emberméltóság és erény sugarát igyekszik minden szavára és tettére varázsolni, hogy méltó legyen egyaránt azokhoz, kik őt tettekben gazdag, áldásos életökkel megelőzték, valamint azokhoz, kik őt és példáját egykor követni fogják.

A viszontlátásra! Mert feltámadunk.

Ágoston Károly.

A vándortárlat megnyitása.

Október 30-ikán, vasárnap d. e. 11 órakor nyílik meg az Országos Képzőművészeti Társulat által városunkban rendezett képkiallítás. Városunk közönsége örömmel köszönti ezt a művészeti eseményt! Hálával és köszönettel adózik a Képzőművészeti Társulatnak, hogy megrendezte ezt a kiállítást, s ezzel alkalmat adott Eperjes közönségének arra, hogy a kiváló magyar művészek remekeiben gyönyörködhessek, hogy lerázva a mindennapi élet sarát, porát, lelkével felemelkedhetik az eszményi világba, hogy megszabadulva az önző, tülekedő élet vásári zajától, elmerülhet az ideálok szemléletébe, felrészítheti, megnemesítheti a lelkét az eszményi szép csodálása által.

Ez a kiállítás fényes és remek! Bizonyosága annak, hogy a magyar művészet óriásit fejlődött, hogy művészeink nemcsak lépést tartanak a művelt Nyugat nemzetével, hanem közülök sokan az elsők, a legelsőek között vannak. Bizonyosága ez a kiállítás annak, hogy a magyar fajban kiváló alkotó, művészi erő rejlik, a mely hatalmasan bontogatja szárnyait. Szeretettel köszöntjük városunkban ezt a szép kiállítást! Szeretettel köszöntjük az Országos Képzőművészeti Társulatot, a kiállító művészeket és a vándortárlat érdemes, agilis igazgatóját: Balogh Bertalant, a kinek agyában ez a nemes gondolat megfogalmazott, a ki valóságos rajongó apostola a magyar művészetnek, a ki a maga kiváló egyéniségével, nagy akaraterejével minden akadályt legyőzött a multban is, a jelenben is s most már másod-

TÁRCZA.

Anyám sírjánál...

Ha a temetőre megyek,
Felkeresek egy sírhelyet,
Megállok ott térdnélva:
Úgy hullatom könnyeimet
Édes jó anyám sírjára...

A hány könnyet rá hullajtok,
Mindannyiszor felsőhajtok:
Édes anyám, mért hagyál itt?...
Mért földik el e sírhantok,
Kiért árva szívem vágyik?...

... Hisz Te tudtad, Édes Anyám,
Hogy én mindig azt álmodám:
Egy szép csendes kis lakásban,
Ha felnövök, majd azután,
Boldogan élünk egymással...
S néked úgy örült a lelked;
Zsenge testem átölelted
És száz csókot adva nekem
Álmaimra azt felelted:
Úgy lesz, úgy lesz, kis gyermekem...

... Aztán meséltem még sokat...
Ifjúkori ábrándokat...
... És most itt zokogva állok
Siratva Téged s álmodat,
Mely véled a sírba szállott...

Haász Béla M.

I. Rákóczi Ferenc halála és temetése.

Az EPERJESI LAPOK
eredeti tárczája. ::

— 1676. —

(Utánnomlás, for-
ditás tilos.) ::

A Márványtenger európai partján, a tengerbe-
reszkedő lejtőn elterülő Rodostóból, hol bujdosó társai-
val fájó szívvel ette a száműzetés keserű kenyerét, épp
most négy éve hoztuk haza a legutolsó magyar feje-
delemnek, II. Rákóczi Ferencnek földi maradványait s
épp most négy éve, hogy a nemzet kegyelethez a nagy
fejedelemhez méltó módon helyezte nyugalomra a haza
földjébe haló porait. A fényes, a káprázatos végtisz-
tességadás itt folyt le szemünk előtt. A mily impo-
zans, a mily felejthetetlen, tündéres látvány volt ez a
temetés, éppoly pompás és fényes volt a nagy feje-
delem atyjának, I. Rákóczi Ferencnek temetése is,
melynek lefolyását egykorú feljegyzések alapján az
alábbiakban ismertetem meg az olvasóval.

I. Rákóczi Ferenc, Erdély választott fejedelme,
sárosi gróf és Sárosvármegye örökös főispánja 1676. évi
július hó 8-ikán 31-éves korában, boldog házasságának
tizedik esztendejében rövid ideig tartó betegség után
szenderült jobblietre Makovicza, jelenleg Zboró várában.

Az elhunyt egyetlen fia volt II. Rákóczi Györgynek
és Báthory Zsófiának. Özvegyén, Zrínyi Ilonán kívül
két árvát hagyott hátra: a négyéves *Julianát*, a
későbbi Aspremontnét és az alig háromhónapos *Ferkót*.

A megboldogult fejedelem anyja, özvegy Báthory
Zsófia és neje, Zrínyi Ilona e mérhetetlen csapás alatt
is gondoskodtak arról, hogy a fejedelem teteme rang-
jához méltóan, megfelelő díszszel, ünnepélyesen temet-
tessék el.

Büdöskuti Sámuel, makoviczai várnagy, a két feje-
delemasszonytól különféle utasításokat nyert a teme-
téshez szükséges kellékek megszerzésére. A fejedele-
masszonyok kérésére Kapy Gábor, Kapivárnak akkori
ura is nagyban segédkezett, hogy a végtisztesség mi-
nél fényesebb legyen. Ő alkudott meg a koporsó,
epitaphium és a zászló elkészítéséhez értő eperjesi
mesteremberekkel.

A fejedelem testét egyelőre elhalálozása helyén, a
makoviczai vár kápolnájában tették le, hogy később
— egyrészt a temetésre való hosszabb előkészületek,
másképp az akkori kurucok és labancok közötti
csatározások miatt, — temetessék el állandó nyugvó-
helyére, az édesanyja által nagy gondnal és költség-
gel építtetett, kassai jezsuiták kéttornyú templomának
sírboltjába.

A temetés 1677. évi augusztus hó 18-ikán nagy
pompával ment végbe.

Már a temetést megelőzőleg egy héttel meghívták
Károlyi Lászlót, a II. Rákóczi Ferenc híres generálisá-
nak atyját, továbbá Kapy Gábor, Péchy Ádám és
Gábor előkelő urakat, kik magukkal hozták nagyszámú
kiszolgáló szolgálományaikat is.

A temetést a várba proceszsióval mentek, mely
azután lekirta a községben levő kastély templomába.
A holttestet Sárosvármegye főnemessége közül gróf
Csáky István, Barkóczy István, Ferenc és Sándor,
Pethő Ferenc, Zsigmond és Gáspár, Palocsay, Andrassy
Miklós, Perényi Ádám, János és Pál vitték; mind
fekete öltözetben.

Míg a menet a várból a kastély templomába ha-
ladt, a zborói harangok zúgtak.

izben rendezte meg a vidéki vándortárlatot! Tisztelettel és szeretettel köszöntjük a kultuszminiszter képviselőjét s mindazon fővárosi írókat, művészeket, a kik a mai megnyitó-ünnepélyen vendégeink! Isten hozta őket Eperjesre!

Dr. Wallentinyi Samu.

Itt említjük meg, hogy a kiállítás vasárnap d. e. 11 órakor nyílik meg ünnepélyesen. Az ünnepélyt az ev. theol. akadémia dalárdája kezdi meg a Hymnusszal, utána Semsey Boldizsár főispán üdvözlő a kultuszminiszter képviselőjét, a ki azután a kiállítást ünnepélyesen megnyitja. Budapestről Róna József szobrászművész, a Képzőművészek Egyesülete elnökének vezetése mellett nagyobb művészi társaság jön Eperjesre. A vendégek tiszteletére déli 1 órakor bankett lesz a Fekete Sasban. (Egy teríték itallal együtt 4 korona 50 fillér.) Kívánatos, hogy a banketten minél többen vegyenek részt városunk férfiai és hölgyei részéről.

Adalékok «Sárosvármegye monografiájához»

(Írta: Dr. Tóth Sándor.)

Folytathatnám a magyartalanságok kiszemelését. Hiszen csak az első kötet 80. lapjáig jutottam. De nem akarom untatni az olvasót. Csak még néhány, a tudományos készültséget s a forrásokat igazoló adalékkal szolgálók. Ezzel befejezem.

II. köt. 8. old. 1—2. sor: «Russzia vitéz népe ismét szerepet változtat V. István királyunk alatt. Vele küzd Rudolf érdekében Ottó ellen.» Az az Ottó, ki ellen Jabsburgi Rudolf küzd, igazában Ottokár, Csehország királya.

II. köt. 8. old. 14. és következő sorok: «Az Anjouk korában viszont Lengyelország segít hazánkat kelet-európai nagyhatalmi álláshoz. Personalis-unio létesül a két állam közt R. Károlylyal, majd Erzsébet és Mária királynékkal.» Personalis-unio az, egymástól független államok vannak, melyeknek uralkodója egyidejűleg ugyanazon személy. Erzsébet sohasem volt Magyarország királya. Róbert Károly, Erzsébet és Mária pedig sohasem voltak Lengyelország királyai. Alattuk tehát Magyar- és Lengyelország egymással personal-unioan nem lehetett. Tényleg létezett a két állam közt personal-unio, de nem Róbert Károly és nem is Mária alatt, hanem az alatt, ki e két személyt a vérség kapcsával fűzte egymáshoz. Róbert Károlynak fia és Mariának atyja: Nagy Lajos alatt.

II. köt. 10. old. alulról 6. sor: «Az általános haladásnak különben hatalmas főispánok is a tényezői, mint Drugeth, Kont Miklós, a Zudarok, Bebekék és Soósok.» (A mondat szórendjét nem kívánom szóvá tenni.) Az itt felsoroltak közül — a II. köt. 179. lapjának adatai

A mint a tetemet a kápolna szentélyében elhelyezték, megkezdődött a gyászmise, utána a prédikáció, minek befejeztével a díszes koporsót kocsihoz tették és a zborói uradalmi papok kíséretében útnak indították Kassa felé.

A gyászmenet este Sárosba érkezett, hol a vármegye serege és sokan mások, a kik a temetésen résztvenni óhajtottak, gyülekeztek. Itt egész éjjel kocsin, erős felügyelet mellett őrizték a koporsót.

Másnap reggel tovább indult a menet Kassa felé.

A város kapujához Bársony György egri püspök fényes papi segédlettel vonult ki a menet elé, mely azután a következő sorrend szerint vonult be a városba, a jezsuiták templomába.

MÉLTÓSÁGOS FEJEDelem RÁKÓCZY FERENCZ
KEGYELMES URUNK Ő NAGYSÁGA TEMETÉSÉNEK
RENDEL.

1. Négy szerszámos lovon négy iffiak, színes köntösben, a kik előtt egy gazda, avagy processiónak vezére ugyan lovon előlmegyén.

2. Egy sereg, színes ruhában. Ez eleiben négy trombitás nro. 4. Ezeknek hadnagyok, zászlójok, dobok.

3. Nemes Sáros vármegye serege, zászlójával és maga tiszteivel s trombitáival.

szerint — az utolsó Soós István volt, 1478-ban. II. köt. 11. old. első sorai szerint Erzsébet öz. királyné Giskra Janost «sárosi főispánna nevezte ki» 1440-ben. Ezzel szemben az 1569. évi 14-ik törvényezik még nem ismer főispánt = supremus comes, hanem csak comes = ispánt. Hajnik Imrénének «Az örökös főispánság»-ról írt művében idézett kinevezési oklevelekből megállapítható, hogy a supremus comes = főispán cím 1590—1630. közötti időszakban tűnik fel. 1599. július 24-ikén kelt Pálffy Miklós kinevezése, melylyel már «simul cum honore et officio Supremi Comitatus Comitatus Poseniensis» lett felruházva. Viszont Dallos Györi püspöknek 1623. május 5-iki kinevezési okmányában még «una cum honore perpetui Comitatus Comitatus Jauriensis». A felhozottak kétségtelenül igazolják, hogy 1590., de főként 1569. előtt a Supremus comes ismeretlen. Csak comes = ispán van. Tehát főispánról az 1569. évet megelőzőleg szólni «anachronismus». Ezt bizonyítja az is, hogy az alispán választását csak az 1548. évi 70. cikk írja elő. Ez teszi önállóvá. Ez teszi alispánná. Az ispán eddigi, önálló hatáskör nélküli, tetszésétől függő megbízottját. Az alispáni állás kialakulása előtt nem lehet szó főispánról.

Alkotmányfejlődésünknek kétségtelenül igen fontos része a vármegyei szervezet története. Hiszen volt idő, midőn magyar államunk nem volt. Midőn a mi belőle megmaradt, az minden a vármegyébe szorult. Innen nőtt ki, az agyonnyesett törzs csonka ágából, a mai magyar állam terebélyes fája. Ha a vármegyei intézmény története alkotmánytörténetünk fontos része, a megyei monografiában sokszorta fontosabb. Lássuk, minő álláspontot foglal el e kérdésben «Sárosvármegye monografiá»-jának írója:

I. köt. 80. old. 8. és következő sorok: «Az első királyok sietnek különben (?) központok szervezésével, a melyekhez a fejtekező államélet első szálai fűződtek. Kétféle az ilyen központ: a várispánság és a megye. Köstudomás (?) szerint a kettő 11. Béla koráig meglehetősen kevert (?). Nem is könnyű dolog eldönteni, hogy az utóbbi mikor lép az elsőnek nyomába (?). A várispánság kormányzata alatt nemcsak kir. várbirtokok, hanem magán szabadbirtokok is állottak; az utóbbiak urai, a nemesek, mindazonáltal nem tartoztak sem személyi, sem birtokjog tekintetében a várszervezet mint hatósági szervezet alá.»

II. köt. 82. oldal: «Fontos kérdés az, hogy mi kezdetben a várispánság és a megye?»

Amaz a királyi hatalom része, tehát katonai szervezeti kerület... «Ez tehát a comitatus; a népe: jobbagnes castri.

A megye nagyobb kiterjedésű, szabadabb szerkezetű nemesi vagy polgári kerület... «Eleinte független terület a várispánság jogkörétől: földrajzilag ezt magában is foglalhatja. A terület a provincia, parochia, meg praedium és allodium; a népe provinciales, conprovinciales.

Ilyenformán vonható meg kezdetben a várispánság és megye különbsége. De már a XIII. század elején a várispán = megyei ispán (comes parochianus); tehát a parochia a várispánságra is kiterjeszkedik,

a mint a várispán befolyása nő a megyében; majd a kettő egygyé olvad s úgy születik meg a mindkettőt jelző «vármegye». A várispánság a XIII. század közepén túl s az Anjouk alatt hanyatlik, mert a királyok szaporán eladományozgatták a várbirtokokat, a melyek így a megyébe bekebeleződtek.

Mindebből csak sejteni lehet az író álláspontját, melyet világosan csak a II. köt. 116. oldalán mond ki: «Szent-István vármegyéje (?) merőben királyi uradalom. Az ősi nemzetségek kívül állanak rajta; sari sorokban nem a kir. törvény, hanem az ősi magyar szokásjog szerint élnek annak tagjai.» «A királyi adományozások a vármegye (?), talán a várispánság) testét széttepi; de a mennyiben a régi nemzetségekből is kiválik a főbb elem, a közös élet meglazul, a szokásjog ereje lankad s a nemesség kénytelen a kir. megyéhez közeledni.» «A Tatárjárás után rendezte IV. Béla a megyei területet s domborítja ki az ispáni joghatóságot (?). Így a külön nemesi és vármegyei területek közt a válaszfal ledől s a nemesség és kir. várjobbágyosság szervezkedik.»

Látjuk tehát, hogy «Sárosvármegye monografiá»-jának írója az iker- vagy kettősvármegyék elméletének alapján áll. Azaz azt vallja, hogy Szent-István alatt s utána, több mint két századon át, egymás mellett kétféle vármegye létezett. A királyi katonai, s a nemesek (helyesen a szabad-magyarok) polgári vármegyéje. Hát kérem, ez ma már, de sőt 1908. óta, túlhaladott álláspont!

Dr. Ereky István «A magyar helyhatósági önkormányzat»-ról írt korszakalkotó műve II. kötetének 113—164. lapjain törhetetlen érvekkel, acél okfejtéssel mutatta ki, hogy Szent-István csak egyféle megyét, egyféle közigazgatási területi egységet létesített, illetve tűrt meg. Hogy az ispán hatalmának mindenki, tehát minden szabad-magyar is, alá volt vetve. Hogy Szent-István az ősi szokásjog alkalmazását szigorúan büntette. Végül hogy a várispán egyúttal a királyi megye ispánja is. A várispánság a királyi magánvagyon és a királyi katonaság igazgatási terület-egysége. Az ezzel közös főnök, a comes alatt álló királyi megye pedig, az országos közigazgatásnak — s illetve a miben ez akkoriban csaknem kizárólag kimerült — a bíraskodásnak területi egysége.

Szent-István és az Árpádok alatt kettős vármegye nem volt.

Volt azonban Sárosvármegyében párhuzamos, kettős vármegye. De ennek a monografiában nyomát nem találok. Minthogy ez nézetem szerint fölülte fontos és érdekes, az olvasó szives türelmét kérem.

A sárosvármegyei jegyzőkönyvek 27. kötete 227. lapján olvassuk az 1704. év január 4-ikén, Eperjesen tartott Particularis Congregationak Úsz Gábor jegyző által vezetett jegyzőkönyvében: «Minemű nagy károkat szenvedett a mostani tumultusoktól ez a kevés nemesség, a ki Eperjes városába egyedül csak azért recipiálta magát, hogy tudniillik maga kegyelmes koronás királyához hívségét kötelessége szerint megtarthassa, most azon nagy károkat s romlásokat sem exprobalni sem pedig előszámlálni nem kívánjuk: s jön annak ideje az holott ami kegyelmes Császárukunk maga győzedelmes

4. Fekete köntösös, lobogós kópiás sereg, mintegy száz lovasból áll.

Ez előtt négy trombitás, fekete címeres köntösben, dobosával együtt.

Fekete nyargaló, zászló előttte.

5. Maga a Méltóságos Fejedelem udvari serege, egy böcsületes öreg ember szabású vezér előttte; négy trombitások fekete mentékben és süvegben. Ez előtt egy fekete kornyéta (lovassági zászló), maga címeres egy felől, másfelől a Boldogságos Szűz képe.

6. Deakág a keresztrel.

7. Ötven koldusok, fekete kápákban öltöztettek, sárga viasz szövétnekekkel.

8. Szerzetesek külömb külömbfélék, maguk keresztivel és fejr szövétnekekkel.

9. Káptalanbéli és papi Rendek, címeres, fejr, atlatcos szövétnekekkel.

10. Éneklő deákok, avagy chorus, circiter húsz személyből álló, címeres fejr szövétnekekkel.

11. Felöltötött papi Rendek, a kik az infulás Praelatus mellett lesznek.

Ezek is mind címeres, atlatcos, fejr szövétnekekkel.

12. Boldogságos Szűz Congregatiója, Labarumjával.

13. Saecularis Rendek, melyekben oly rend tartassék, hogy a nagyja mind hátul, avagy utól maradjon

14. Városok követei, címeres, fejr atlatcos szövétnekekkel.

15. Vármegyék követei, címeres, fejr atlatcos szövétnekekkel.

16. Urak és Úri Asszonyok követei, fejr, címeres, atlatcos szövétnekekkel.

17. Úri Rendek fejr, atlatcos, címeres szövétnekekkel.

18. Tizenkét gyászos trombitás, mindenik fekete, öreg kamukacimer a trombitájukon.

19. Méltóságos Fejedelem tiszteinek zászlói, kik közül fejedelemségének installatiójában hozott zászlóját és botját külön-külön Úri Rendek viszik.

20. Tíz szerszámos lovak, külömb külömbfélé öltözetekben; két-két gyalog ember vezet mindenikét, azokhoz vigyázó jó gazdák és lovászmesterek, színes köntösben.

21. Egy szerszámos lovon, fegyverderekas (vitéz) aranyos bottal.

22. Egy tollas, aranyos sisakot egy iffiú viszen, feketében, az udvartól való.

23. Más egy iffiú; feketében — az is az Udvar népe közül való — egy pár öreg, aranyos sarkantyút viszen, fekete tafota keszkenőben fogva.

24. Harmadik egy iffiú, feketében, az udvari nép közül, egy színes bársonyos pallost viszen, fekete tafota-keszkenőben fogva.

25. Negyedik, ugyan feketében való iffiú, egy aranyos botot viszen, hasonló fekete tafota-keszkenőben,

Ne mulassza el az ősz közeledtével személyesen vagy levélileg egy próbavásárlást tenni **KASSÁN** nagy ruha-árúházában, a színházzal szemben. **ERDÉLYI** Óriási választék iskolai ruhákban. Legszolidabb kiszolgálás. Szabott ár!

fejei által Ellenségén erőt véden, bennünket is kegyelmességéhez képest meg fog vigasztalni. Ezen jegyzőkönyvek, ugyanezen jegyző tollából folynak tovább 1704. április 25-ikéig. Ime, a labbanz vármegye.

A sárosvármegyei jegyzőkönyvek 21-ik kötetének címnapja így szól: «Prothocolon continens acta Generalium, Particularium Congregationum et Sediarum Incoliti Comitatus de Saáros tempore offic. Per Illustris ac Grosi Dni Francisci Desöffy de Csernek et in Volva Piani Cottus vice Comitatus a die 13. Decembris anni 1703 usqz ad diem 9 Augusti Anni 1706. *diversis in locis his disturbationum temporibus sub strepitu armorum celebratarum. Quarum seriem fideliter consignavit et in hocce volumen conscribi fecit Casparus Pechy de Pechújfalú ejusd. Comitatus. Jurat. Notarius.* (Neves Saáros vármegye, kiváló és nemzeti Cserneki és Volvai Desöffy Ferencz, előnevezett vármegye alispánjának hivataloskodása alatt, 1703 évi december 13-ikától 1706. augusztus 9-ikéig terjedő zavaros időkben fegyverzörej közt tartott nagy- és kisgyűlései, valamint bírói székeinek jegyzőkönyvei. Meiyek sorozatát hívségesen jegyzette és ezen kötetbe összefirta péchújfalusi Pechy Gáspár, ugyanezen vármegyének esküdt jegyzője.) — S a vaskos kötet mindvégig Pechy Gáspár remek kézírását mutatja.

E jegyzőkönyv első lapján olvassuk: «Anno Domini 1703. die 13. Decembris. Ex Gratiissima Commissione Celsissimi Principis ac Dni. Dni. Francisci Rakoczy de Felső Vadász Supremi Perpetuique Comitatus ac Domini nostri Gratiissimissimi Celebrata est in Oppido Héthárs sub Praesidio Perillris ac Generosi Domini Francisci Berthoty Inclytissimi Comitatus de Saáros Sedes Electoria seu Restauratoria». (Az Úr 1703. évének december 13-ikán. A mi fő- és örökös-ispánunknak, legmagasabb fejedelem, felső vadász Rákóczy Ferencz Úrnak, legkegyelmesebb Urunknak kegyelmes megbízásából kiváló és nemzeti Berthoty Ferencz Úrnak elnökléte alatt, neves Saáros vármegye által, Héthárs városában tartott választó, illetve tisztújító szék.)

Hamborki Berzeviczy László, cserneki és keresztesi Desöffy Ferencz, Korotnok Pál és Berthoty Zsigmond kijelölt egyének közül egyhangulag Desöffy Ferenczet választották meg alispánná. Így alakult meg a kurucz vármegye.

Ez a kurucz vármegye 1704. november 10-ikén Alsóbesen, majd Eperjes ostromának előrehaladtával, 1704. december 3-ikán már «in suburbio Civitatis Eperjesiensis» tartja Generalis Congregationját. Végül Eperjes elfoglalása után 1704. december 18-ikán tart «Sedes Valedictoria» t. «In qua Perillris ac Generosus Dnus vice Comes noster aggratulatione praemissa super eo quod jam tandem Divina juvante Clementia post superatas taediosas bloquadas molestias et difficultates intra moenia Liberae Regiaeque Civitatis Eperjesiensis ad fidelitatem serenissimi Transsylvaniae Principis ac Dni Francisci II. Rakoczy Dni nostri Gratiissimissimi se homagialiter devotentis licuerit celebrare Incolty Comitatus hance primam Congregationem.» (Vice-ispánunk előrebocsátotta szerencsekívánatait, hogy az Isteni kegyelem segítségével az ostromzár kellemetlen

fáradalmainak és nehézségeinek leküzdése után Eperjes szab. kir város falai közt tarthatja a legkegyelmesebb Urunk, Erdély fenséges fejedelme, II. Rákóczy Ferencz Úr hűségére alattvalói hódolattal hajló neves vármegye ezen első közgyűlését.)

A vármegyei jegyzőkönyvek 21. kötetének folytatását képező 25 kötetben tovább folynak a kurucz vármegye jegyzőkönyvei. Míg 1710. december 10-ikén déli 12 óra körül a császári hadsereg bevonul Eperjesre. S a kurucz vármegye 1710. december 13-ikán (alakulásának 7-ik évfordulóján) Eperjesen tartott «generalis congregatio»-val megszűnik. Tisztikara — Róth Mihály alispán és Pechy Gáspár jegyző — átadja helyét a Páffy János gróf által kinevezett daróczi Berzeviczy Janos alispánnak és Palugyay Zsigmond jegyzőnek.

Tehát 1703. december 13-ikától 1704. apr. 25-ikéig, illetőleg 1704. december 18-ikáig párhuzamosan két Sárosvármegye létezett. Kurucz és labbanz. Mely külön ülésezett. Külön határozott. Tisztikart alakított. Jegyzőkönyvet vezetett és intézkedett.

Szabad-e ennek a monografiából hiányoznia? (Vége köv.) Dr. Máriássy Béla.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör igazg.-választmánya

Semsey Boldizsár ügyvezető-elnök vezetése mellett okt. 25-ikén gyűlést tartott, a melyben dr. Wallentinyi Samu titkár a Kör folyó ügyeiről számolt be. Bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 2000 korona népkönyvtári segélye, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának jóváhagyásával, új népkönyvtárak létesítésére s a régiéket fejlesztésére szabályszerűleg lett fölhasználva. Új népkönyvtárakat létesít a Kör Alsóbesen és Kapinémethalván. Ezekkel együtt a Széchenyi-kör által létesített népkönyvtárak száma 13. — Az irodalmi szakválasztmány megbízásából örömmel jelenti a titkár, hogy a Kör által még 1907-ben, a sárosi tót és ruthén népköltészeti gyűjteményre hirdetett pályázatra egy sikerült s a pályázati feltételeknek teljesen megfelelő munka érkezett be, melyet a bíráló-bizottság egyértelmű határozattal elismerésre és a pályadíjra méltónak tart. Az elnök felbontja a jeligés levelet; a munka szerzője: Szémán István, kir. kath. főgimnáziumi hittanár. Ezzel kapcsolatban előterjeszti a titkár a bíráló-bizottságnak azt a javaslatát is, hogy a sárosi megyei népköltési adatok további gyűjtését határozza el a Kör s bízta meg azzal a bíráló-bizottságot és a pályanyertes munka szerzőjét. Az igazgató-választmány a javaslatot elfogadja s a bíráló-bizottság eddigi fáradozását és újabb vállalkozását jegyzőkönyvileg megköszöni. — Titkár felolvassa az eperjesi Martinovics-kör taggyűjtő-ívének azon megjegyzését, melyben a helyben működő kulturális egyesületek működését lebecsülnélőleg értékteleneknek mondja. Az igazgató-választmány, az irodalmi szakválasztmány határozata értelmében, a maga részéről is kimondja, hogy a Martinovics-körnek e megjegyzése a Széchenyi-körre nézve sérelmes, a Martinovics-kört

arra, hogy a harminczéves szép multa visszatekintő Széchenyi-kör eredményekben gazdag működése fölött ítéletet mondjon, illetéktelennek tartja s a róla mondott alaptalan kritikáját visszautasítja. — Ezután az igazgató választmány a jogásztudományi kérelmére elhatározta, hogy az öt választmányba egy-egy jogásztudományi kiküldöttet elfogad véleménynyilvánítási joggal s nagykönyvtárát a jogásztudományi tagok rendelkezésére bocsátja. — Az evangélikus theologiai hallgatók tudományi tagokul felvételük. — A helybeli tanintézetek a Kör zeneestélyeire 16—16 ingyenes belépő-jegyet kapniak, azzal a kijelentéssel, hogy ezek a jegyek nem jogosítanak ülőhelyre. — Titkár beszámol a zeneiskoláról, melynek ez évben 76 tanulója van. Tanári hivatásuk magaslatán, buzgón, a közönségnek teljes meglegedésére működnek. A zeneiskola vizsgáira 1911-ben a kormány képviselőt küld, a kinek jelentése alapján fogja a minisztérium a jövőben az államsegélyt megállapítani. — A szabad-lyceum e szezonban 12 népkönyvtári előadást rendez, azonkívül a műveltségügyi közönség részére 6 előadást Petőfi költészetéről. — A Széchenyi-kör zeneestélyei a képkiallítás miatt csak november 16-ikán kezdődnek; a következő zeneestély nov 23-ikán lesz. — Végül Semsey Boldizsár ügyvezető elnök felszólítja az igazgató-választmány tagjait, hogy a Kör elnökének, br. Ghillány Imre képviselőnek nevenapja alkalmából, november 12-ikén rendezendő banketten mennél számosabban vegyenek részt.

A Kör irodalmi szakválasztmánya

okt. 25-ikén ülést tartott, a melyen a Sárosvármegye népköltészetének gyűjtésére kiírt pályázat eredménye fölött határozott. Zsebrácsky Géza palocsai plébános, Beszke Miklós püsp. irodaigazgató, meghívott bírálók és Wick Béla főgimn. tanár, a szakoszt. kebeléből választott bíráló magas színvonalú s minden fontos körülményre kiterjedő bírálati alapján a választmány «Az én aratásom egy marék virág» jeligés pályaművet alkalmas alpnak találta arra nézve, hogy Sárosvármegye népköltészetének lehető teljes gyűjteménye mihamar elkészüljön, annál is inkább, mert a bíráló-bizottságnak összes tagjai, a meghívottakat is beleértve, készséggel ajánlották fel ezen fontos akcióban való közreműködésüket. A választmány több hozzászólás után a pályadíjat egyhangulag odaítélte az említett műnek s ezenfelül dícsérettel is tüntette ki a szerzőnek fáradságos munkáját. Ezután a választmány a felállítandó új népkönyvtárak, valamint a megjelölt fejlesztésének ügyét tárgyalta s ezek költségvetését elfogadta. Végül a választmány a Martinovics-körnek a Széchenyi-kör ellen intézett támadásával foglalkozott s egyhangulag tiltakozott az ellen, hogy a Martinovics-kör a maga felhívásaiban illetéktelenül lekicsinyelje e nagyműltű kulturintézmény munkáját. Különben a szakosztály elhatározta, hogy ez ügyet az igazgató-választmány elé viszi.

A Kör pályázata. A sárosvármegyei népköltészet gyűjtésére kitűzött 500 kor. pályadíjat lapársunk, a FELVIDÉK főmunkatársa, Szeman István főgimn. tanár nyerte el.

melyek mind a templomban maradnak, az Epitaphium mellett.

26. Az Epitaphiumot (címer) két, feketében öltözött böcsületes emberek viszik.

27. Egy fekete bársonyban földig nagyhosszan felöltözött ló, azon feje, aranyos atlatz címer. Melyet ketten vezetnek fekete köntösű személyek.

28. A templomban való fekete, öreg aranyos zászló.

29. Egy gyászos, tafatóból való jó hosszas lobogó, kit a síba törnek (régii pogány magyar temetkezési szokás). Ezt egy feketében öltözött ifjú viszi; e mellé maga (a fejedelemnek) viselő kardja, kit is a sírban bontnak.

30. Atyafiak, a kik lesznek.

31. A test; e mellett tizenkét iffiak, feje címeres atlatzos szövetekkel, feketében.

A testnek vitelére, ha az alkalmatosság megengedi, nyolcz böcsületes Úri Rendek lépnek, fekete mentékben.

32. A test után a Gyászos Asszonyok, kiket is, tisztóságok szerint, ahhoz alkalmas Rendeknek kell fogni.

(Eredetije két ívre írva a Rákóczi—Aspremont—Erdődy-levéltárban. Capsa 7. fasc. 5. nro. 3.)

A mikor a koporsót a templom szentélyébe elhelyezték, körülállották aat az epitaphiumot, botot, zászlót, sisakot és sarkantyút vivő férfiak s megkezdődött a gyászmise, utána a prédikáció, melynek befejeztével levitték a koporsót a neki szánt sírboltba.

Másnap ismét misét és prédikációt szolgáltak.

Ez volt I. Rákóczi Ferencz temetése 1677. évi augusztus hó 18-ikán.

E fejedelmi temetéshez szükséges kellékek legnagyobb részét a Rákóczi-uradalmakból kerültek ki, kivéve a viaszgyertyák és szöveteknek, melyeket Lengyelországból szereztek. Az üvegneműek a kurimai uradalmi üveggyárban készültek, a pompás temetési zászló, címer, epitaphium, ravatal, koporsó elkészítéséhez szükséges festő, aranyhímző, szövő, kárpitos, aranyozó, ötvös, képfaragó és ónműves, egyszóval mindazok, kik a megkivánt munkákat művészi díszszel és eleganciával elkészítették, Eperjes és környékéről valók voltak. Egyes munkákon egész czéhek dolgoztak.

A temetési menethez, a templomok bevonására, az

udvari és szolga-gyászöltözökhöz szükséges fekete posztót a ledniczei uradalomhoz tartozó Puchó mezővárosban készítettek.

A menethez és ravatalhoz megkivánt díszkereszteket részint Lőcse, részint Késmárk szállította.

A faragású, hadi-jelvényekkel ekesített díszes címer Szepesszombatban készült, ezüst része Eperjesen, valamint ott festették is.

A gazdagon felszerelt gyászkoszt, melyen a testet Zborótól Kassáig hozták, a nyolcz fajlóval együtt, szerszámostól a kassai jezsuita-rendnek adományozta a két fejedelemasszony. A műrekes epitaphium, valamint a nehéz selyemből készült, gazdag arany- és ezüsttel hímzett óriási gyászszászó, örök emlékeztető a sír fölé tűzött fel.

Mindezen műtárgyakból már csak egyedül a XVII. század művészetének egyik legértékesebb hazai emléke, a remek epitaphium van meg, és az sem eredeti helyén, hanem a premontrei-rend kassai egyházának az oltártól nézve jobb falára felszögezve. *Kuhárszky László.*

„BITUMINA“

kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. — „Bitumina“ régi zindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezete, Eperjes.

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolás nem igénylő

— TETŐFEDŐANYAG. —

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és

HIREK.

— **Csak egy méceszt, csak egy virágszálat!** A József Kir. Herceg Szanatorium-Egyesület halottak-napjára a következő felhívást intézi a jószívű emberekhez:

„Közeledik november 1-seje, a halottakra való emlékezés szomorú napja. E napon kigyúlnak a sírokon a kegyelet imbolygó fényei és kivirulnak az emlékezés bágyadt virágai. A halottakra való emlékezés az elmulás hangulatával tölti el a lelket. E napon értékesebbnek, drágábbnak tűnik fel az élet Oh pedig mennyien vannak az eltávozottak és mennyien a távozni készülő! Egy esztendő múlva ki tudja hány új sírral fog több emelkedni? A földi élet határai meg vannak szabva s még ezt az illanó életet is megrövidíti a kegyetlen sors. Pusztító betegségek tizedelik meg az emberek sokaságát és e betegségek közt is a legremsesebben pusztít a tüdőbetegség. Az Augusztus főhercegnő védnöksége alatt álló József Kir. Herceg Szanatorium-Egyesület e pusztító rém ellen harcot indított. Nagy és magasatos harc ez, igazi nemzetmentő munka. Közel millió ember sýnlődik Magyarországon tüdővészben és nyolczvanezer ember pusztul el évente. Halottak-napján forduljon kegyeletes részvétünk a halál e jegyesei felé. Hiszen ki tudja, legkedvesebbjeink közül ki hordja már magában e rémes kór csíráját? Ki tudja, kit kell elvesztenünk közülök a jövőben, ha idejekorán nem segítünk rajtuk? Virágos lesz halottak-napján minden sír. Csak egy szál virággal kössön mindenki kevesebbet a drága halottaknak szánt koszorúba és ennek a virágszálnak árát hullajtsa az irgalmasság tarsolyába. Az így összegyűlt összegekből sok ezer és ezer tüdővészben sýnlődő, halálnak eljegyzett ember egészségét adhatjuk vissza. A József Kir. Herceg Szanatorium-Egyesület a maga szanatoriumával, tüdőbeteggondozó intézeteivel már sok száz és száz embert rántott vissza a pusztulás örvényének széléről s minél több eredménye van jótékony munkálkodásának, annál boldogabb örömmel és lelkesedéssel küzd tovább. Kérjük a jószívű embereket, a temető szomorú záradokait, a kik halottak napján a maguk drága halottaikat siratják, fizessék le a szent vámot, a mely az élet innenső partjára segíti vissza azokat, a kik már közelednek a túlsó parthoz. Csak egy virágszálat! Csak egy virágszál árát az irgalmasság gyűjtőtársolyaiba! A megdicsőült szellemű Mikszáth írta egyszer a mi halottak-napi gyűjtésünkről: «Fizessétek le ezt a szent vámot és úgy menjetek el a többi virágaitokkal a kedves halottatokhoz. Tudni fog ő arról. De ha anélkül mentek ki hozzá, tudni fog arról is.» Jószívű emberek! Csak egy virágszálat! Egyetlen virágszál árát a szerencsétlen tüdőbetegek megmentésére!»

— **Az eperjesi választókerület** minden pártkülönbség nélküli számos választója elhatározta, hogy a kerület országgyűlési képviselőjének, br. *Ghillány* Imrének tiszteletére, névnepja alkalmából, november 12-ikén, szombaton déli fél 2 órakor az eperjesi Vigadó nagytermében társas-ebédet rendez. Egy teríték ára — itallal együtt — 4 kor. A rendezőség felkéri a kerület választóit, hogy ezen a társas-ebéden minél nagyobb számban résztvenni és részvételüket — miután minden egyes választó külön-külön meg nem hívható — az e czélra az alább megnevezett helyeken kitett ívekben legkésőbb **nov. 7-ikéig** névaláírásukkal bejelenteni sziveskedjenek. Az aláírási ívek a következő helyeken állnak a választók rendelkezésére: az Eperjesi Társadalmi Egyletben, az Eperjesi Ipartestületnél, Fried Simon nagykereskedésében, Korn Vilmos gyógyszer-tárában, Kósch Árpád papirkereskedésében, Kovaliczky Pál gyógyszer-tárában és a Rákóczi Kath. Körben.

— **Kinevezés.** A nyugdíjba vonult Achberger vezérőrnagy helyébe Ő felsége a király *John* Jenakie ezredes, a cs. és kir. 64. gyalogezred parancsnokát nevezte ki az eperjesi 54-ik gyalogdandár parancsnokává.

Matuschka Károly, a helybeli 18. tábori ágyúezred alezredesét, — mint már megemlékeztünk volt — a király a 9. tábori ágyúezred parancsnokává nevezte ki s helyébe *Walsel* Erich vezérkari őrnagyot Wienből helyezte át.

— **Előléptetések** a 67. és 5. számú cs. és kir. gyalogezredek és a 18. számú cs. és kir. tábori ágyúezred tisztikarában. A király kinevezte

gyalogs tábornokká *lovas Ziegler* Alfréd altábornagyot, a 6. hadtest parancsnokát; vezérőrnagygyá *John* Jenakie ezredes, a helybeli 54. gyalogdandár parancsnokát. Továbbá a cs. és kir. 67. gyalogezredben: alezredessé *Meisel* Emil őrnagyot, a helybeli 4-ik zászlóalj parancsnokát; őrnagyokká: *Haag* Géza és *Kraumann* Ede századosokat, előbbi az 52. gyalogezredhez való áthelyezés mellett; századosokká: *Szell* Árpád és *Koreck* Richárd főhadnagyokat; főhadnagyokká: *Orosz* György és *Blaha* Ottokár hadnagyokat; hadnagyokká: *Hafner* Gottfried és *Hauptmann* Ernő zászlóoskat. Nemkülönb az 5. gyalogezrednél: ezredessé *bleybachi lovas Bolberitz* Oszkár alezredes; századosokká: *Drotleff* Henrik, *Kohlmann* Tamás főhadnagyokat; főhadnagyokká: *Negrey* Ernő, *Karl* József, *Gergely* Róbert, *Wermescher* Norbert hadnagyokat; hadnagygyá: *Lazaroviu* Emilián zászlóst; kineveztetett és áthelyeztetett a cs. és kir. 44. gyalogezredhez *Wermescher* Frigyes főhadnagy. A 18. tábori ágyúezrednél századosa: *Gramer* Nándor főhadnagyot; főhadnagyokká: br. *Lutgendorf* Vilmos és *Pétek* Vilmos hadnagyokat. — **Áthelyeztetettek:** a 13. számú tábori ágyúezredhez karstenfelsi és hegyaljai *Pacok* Vilmos százados; a 6. tábori taraczkerezhöz *Novak* Ármin főhadnagy; a második tábori taraczkerezhöz *Quech* Károly főhadnagy; *Comensoli* Ede százados a cs. és kir. 60. és dr. *Szjártó* Antal törzsorvos a cs. és kir. 25. gyalogezredhez s végül *Kara* Jenő főhadnagy a 44. gyalogezredhez.

— **A reformáció emlékűnne-pén** (október 31.) az eperjesi ág. h. ev. theol. akad. testület délután 5 órakor, a Kollégium dísztermében ünnepélyt rendez. — Ugyancsak okt. 31-ikén, d. e. 9 órakor tartja meg a Kollégium tanári kara és ifjúsága a szokásos évi *deprekációt* az ev. templomban.

— **Esküvők.** Október 25-ikén esküdött örök hűséget *Zubriczky* Dezső végzett gör. kath. papnövendék *Kendrovsky* Gizellának, *Kendrovsky* Alajos felsőmersei g.-kath. plébános kedves leányának Felsőmersén.

Ifj. *Hedry* Lőrincz, Abaujvármegye közigazgatási gyakornoka, november 10-ikén Friczen tartja esküvőjét báró *Ghillány* Imre országgyűlési képviselő, nagybirtokos s Propstner Zsófia bájós leányával, *Zsófikával*.

Dr. nádasdi *Baan* Achill október 29-ikén esküdött örök hűséget berthóti *Berthóty* Béla bájós leányának, Gizellának.

— **Templomszentelés.** Okt. 16-ikán, vasárnap szentelték fel *Hosszúrétén*, nagy ünnepség közepette, a most renovált templomot. A szentelést fényes papi segédlettel dr. *Fischer-Colbric* kassai püspök végezte, a kit díszbandérium várt a község határában. Kíséretében voltak az udvari papságon kívül Korányi Antal vm. főesperes és prépost-plébános és Zaborovszky Béla eperjesi prépost. Délben Vasskó József zborói esperes vendégszer. fő háznál ebéd volt, melynek végeztével megtekintették a történelmi község nevezetességeit. A püspök kíséretével együtt az esti vonattal utazott vissza.

Dr. *Valyi* János v. b. t. t., megyés-püspök a *somosi* új templomot november 6-ikán fogja felszentelni. Nevezett templom gr. *Andrássy* Dénes és boldogult emlékü feleségének nemes áldozatkészségéből, valamint a hívek adományából, Kellő János miklósvágási parochus és kerületi esperes buzgólkodása folytán a közelmúltban épült. A felszentelés, tekintettel arra, hogy azt a megyés-püspök személyesen akarja végezni, a legünnepélyesebbnek ígérkezik.

— **«A monografia-ügy»** A FELVIDÉK című helyi lap október 28-ikán megjelent számában ezen címen, az általam az EPERJESI LAPOK hasábjain közzétett «Adaiékok»-at kicsinyeseknek, személyes ízüeknek s aprólékos hibák előránczígálásának minősíti. Hogy a szabadsajtó egyik szerve a szólásszabadságot el szeretné fojtani, az kissé különös. Mért ránczígálás a véleménynyilvánítás? A kicsinyességre csak azt kérdem a FELVIDÉK-től, mit szólna hozzá, ha szerkesztőségi palotáját a vállalkozó — bárha Palladio tervei szerint, de porhanyó, szétmálló, már használt téglákból építené? Hogy mi a személyesebb ízü: a bizonyítékok nélküli dicséret, vagy a száraz — legtöbbször még a következtetések levonásától is tartózkodó — adatközlés, ennek megítélését teljes megnyugvással bízom minden higgadt emberre. *Dr. Máriássy Béla.*

— **A monografia-ügy.** A FELVIDÉK október hó 28-ikán indokolatlanul éles támadást intéz ellenünk, «a monografia-ügy» című hírközleményben. midőn azt írja, hogy «Mi a magunkét elmondottuk a műről, valamint helybeli lapársunk is a legnagyobb elismeréssel szolt róla; hogy most már másképp ír, az az ő dolga és házi ügye». Hát kérem, ez nem a mi dolgunk, még kevésbé házi ügyünk. Mi, a hiriap-

frásnál világszerte helyesnek ismert s elfogadott «audiat et altera pars» elvénél fogva, leközlünk minden oly közleményt, a mely — legyen az *pro* vagy *contra* — ezen ügygyel foglalkozik, a nélkül, hogy ezzel mellette vagy ellene akarnánk nyilatkozni.

— **Személyi hír.** A Fűszer-, Vegyes- és Kiskereskedők Orsz. Egyesülete a mult napokban tartotta rendes közgyűlését, melyen lemondott vidéki alelnökét, *Bohrandt* Lajost, — tekintettel az egyesületben szerzett érdemeire — tiszteleti-tagjául választotta.

— **Ev. iskola Tapolykomlóson.** A terv, mely szerint Tapolykomlóson a két felekezeti iskola egy községi vagy állami iskolává alakuljon át, meghiúsult. Ezen oknál fogva a róm. kath. iskola máris felépült s legközelebb megtörténik a hivatalos átadás is. Az evangélikus hívek is fellelkesültek a róm. kath. hívek nemes példáján s elhatározták iskolájuk rendezését. A tanítói állás máris be van töltve. Október 16-ikán választották meg egyhangulag *Gál* Imre okleveles tanítót, ki a mult évben fejezte be tanulmányait kitünő eredménnyel az eperjesi evang. tanítóképzőben. Állását már elfoglalta s úgy az előljáróság, mint a hívek a legszebb reményekkel várják eredményes működését.

— **Új orvos.** Dr. *Racz* Dezső gyakorló-orvos e napokban telepedett le városunkban.

— **Az Eperjesi Vadásztársaság** október 28-ikán délután 5 órakor Eperjes szab. kir. város tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott dr. *Csatary* Ágost elnökletével. A közgyűlés egyetlen tárgya a kendei vadászterület kibérlése volt.

— **Búcsúlakoma.** A távozó *Achberger* vezérőrnagy tiszteletére, f. hó 22-ikén este 8 órakor, a helyőrség összes tisztjei búcsúlakomát rendeztek Gellért éttermeiben. Ugyanaznap délelőtt búcsúztak el a helybeli 18-ik tábori ágyúezred tisztjei *Matuschka* Károly alezredestől a tüzérségi tiszt-étkezésben. A lakomán a szabadságon lévő *Wallenta* Antal ezredparancsnok helyett *Mercker* Tivadar őrnagy búcsúztatta el a távozó alezredes, a ki meghatóttan köszönte meg a tisztikar figyelmét. A tiszt-étkező termet ez alkalomra kidíszítették.

— **Női-ruhakelmék** legnagyobb választékban kaphatók *Zavatsky* Szilárd nődivat- és vászonkereskedésében Eperjesen.

— **Helyreigazítás.** Lapunk okt. 23-iki számának hírvonatában, *Hoffmann* Mór pü.-igazgató búcsúzásáról szóló hírből, *Pehovits* Ágoston h. pü.-igazgató beszédének utolsó pontja helyesen így szolt: «Egyszersmind, midőn a tisztviselői kar iránti szives jóindulatért is ad köszönetének kifejezést a jelenlevő tisztikar, ajánlja magát szives emlékébe.»

— **Az ügyvédi gyakorlat meghosszabbítása.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, a kik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. *Dobó* jogi szemináriumához (Koloszvárt, Bolyai-u. 3.), melynek segítségével hat hét alatt lehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsonzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölölő jegyzeteit, melyekből otthon elkészült jelölteket rövid rekapi-tuláló kurzus során készíti elő. A «Jogi-vizsgák letétele» cz., most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— **Czionista egyesület közgyűlése.** A helybeli czionista egyesület dr. *Ferbstein* Károly elnökletével okt. 23-ikán d. u. 3 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, melyen megállapították a téli felolvasások programját s több, az egyesület beléletére vonatkozó tárgy felett határoztak.

— **A Sárosvármegyei Takarékpénztár r. t.** azon kérelemmel fordult a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumhoz, hogy részére kézizálogkölcson-üzletet engedélyezzen. Értésülésünk szerint azonban a miniszter a takarékpénztár kérelmét nem teljesítette.

— **A legújabb hajviselethez** szükséges loknik, hajbetétek s hajfonatok *Bilich* Ferencz színházi fodrásznál készülnek, Fő-u. 63. Kifésült hajat veszek!

— **Negyven szegény gyermek téli-gunyát kap.** Jó pár esztendeje már annak, hogy a főutczai Palkovits-vendéglőben néhány humánus, jólelkű polgármester, csöndes poharazgatás közben, megalapította *Az Eperjesi Szegény Gyermekek Földruházó Asztaltársaság*-ot. És azóta szerény körülményeihez képest évről-évre földruházó egy kis csapat sorsüldözött, didergő gyermeket — a perselyeiben összegyűlt filérekéből és egyes tagjai áldozatából. 1908-

elfogadott «audia-
zünk minden oly
ro vagy contra —
gy ezzel mellette

iszer-, Vegyes- és
mult napokban
lemondott vidéki
ettel az egyesület-
agjával választotta.

Komlóson.
on a két felekezeti
lává alakuljon át,
kath. iskola máris
hivatalos átadás is.
ek a róm. kath.
iskolájuk rende-
töltve. Október
ag Gal Imre ok-
ezte be tanulmá-
esi evang. tanító-
gy az előjáróság,
kel várják ered

ő gyakorló-orvos
an.

Ásztársá-
órákor Eperjes
kivüli közgyűlést
vel. A közgyűlés
let kibérlése volt.

távozó Achberger
n este 8 órákor,
komát rendeztek
ben búcsúztak el
isztjei *Matuschka*
szi-étközben. A
nta Antal ezred-
rnagy búcsúztatta
atottan köszönte
étköző termeit ez

egnagyobb válasz-
dívat- és vászon-

apunk okt. 23-iki
Mór pü.-igazgató
Ágoston h. pü.-
helyesen fgy szól:
kar iránti szives
jejezt a jelenlevő
ébe.»

Orlat meg-
a Székely-téle ja-
mindazok, a kik a
m szereznek, csak
nyvédek. A kik azt
ne haszon és így
Dobó jogi szemina-
lynek segítségével
atot. Ez annál is
etemi rendszervál-
nyaga aránytalanul
önzi tankönyveket
seket felölölő jegy-
teket rövid rekapi-
g-vizgák letétele.
ben megküldi.

Sület köz-
egyesület dr. *Ferb-*
án d. u. 3 órákor
en megállapították
őbb, az egyesület
ároztak.

gyei Taka-
elemmel fordult a
nhoz, hogy részere
zen. Értesülésünk
ékpénztár kérelmét

lethez szük-
Bilich Ferencz szin-
tészült hajat veszekl
y gyermek
ar esztendeje már
ndéglőben néhány
ndes poharazgatás
egény Gyermekét
óta szerény körül-
áz egy kis csapat
— a perselyeiben
áldozatából. 1908-

ban tizenkét, az elmúlt 1909. évben már huszonnégy
gyermek köszönte neki téli-gunyáját. A folyó évben
pedig *negyven* szegény gyermek főruházását határozta el
a jótékony asztaltársaság. A főruházás ünnepélyes
karácsonyestjét *december* 11-ikén tartják meg. Az
asztaltársaság abból a célból tudatja ezt a nagyközön-
séggel, hogy november 5-ikéig bárki ajánlhat főru-
házásra 6—12-éves korú árva, vagy nagyon szegény-
sorsú gyermekeket. A jótéteményben minden vallás-
felekezet szegény gyermekei részesülnek. Mindenik kap
teljes öltöny ruhát, téli-sapkát és cipőt. Az előállítási
munkálatokat árlejtés útján adja ki a helybeli szabó- és
cipésziparosoknak s a kereskedőknek, kik zárt írásbeli
ajánlataikat az ipartestületnél nyújthatják be nov. 5-ikéig.
Végül, céljaira, az Eperjesi Kuglizó-Társaskör és Nus-
senzveig Ernő által adományozott 10—10 koronáért,
ezúton fejezi ki hálás köszönetét az *asztaltársaság*.

— **Pályázat.** A felsővízközi járás főszolgá-
bírája az *alsókomarnoki* körjegyzőségben leköszönés
folytán megüresedett *segédjegyzői* állásra pályázatot
hirdet.

— **Külső használatra.** Testrészek
tájdalmi, czúzos és köszvény bajok és mindennemű
gyuladások a *Moll-féle sos-borszeszeszel* gyógyíthatnak
biztos sikerrel. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés napon-
ként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv.
szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógy-
szertárakban és anyagkereskedésekben határozottan
Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével
és aláírásával.

— **Borászati felügyelő Sáros-**
ban. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a *borhami-*
sításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tila-
mazásáról szóló 1908. évi XLVII. t-cz értelmében az
italok ellenőrzésére Sárosvármegye területére *Klaisz*
Gyula szőlészeti és borászati felügyelőt küldötte ki.

— **Czégügyek.** Az eperjesi kir. törvény-
szék *Hartmann* László itteni óras, ékszerész és látszerész
czégét, valamint a Sárosvármegyei Takarékpénztár R.-T.
eperjesi czégnél *Ágoston* Károly igazgatósági tagot
bejegyezte.

— **Magy. kir. szab. Osztály-**
sorsjáték. A szigorúan szolid és körültekintő
vezetés, valamint a nagy nyeresési esélyek által ezen
elsőrangú, 14 éve fennálló sorsjáték nemcsak nagy
tért hódított, de a közönség széles rétegeiben közked-
veltségnek örvend. Éppúgy, mint azokban az államokban,
a hol az osztálysorsjáték már évszázadok óta fennáll
és a hol a résztvevők azokat a sorsjegyeket, a melyekkel
már ósapaik játszottak, sorsjátékról sorsjátékra ismét
megtartják; éppen úgy már idejében lefoglalják nálunk
is az előző sorsjátékon résztvevők ugyanazon számú
sorsjegyeket az újabb húzásra is, úgy, hogy jóval minden
sorsjáték megkezdése előtt az első osztályú sorsjegyek
mind elkelték.

— **Megszűnt csőd.** Az eperjesi királyi
törvényszék a *Steinberger* Ferencz itteni volt kereskedő
ellen elrendelt csődöt megszüntette.

— **Népszámlálás Sárosban.**
F. hó 22-ikén délelőtt 10 órákor a vármegyeháza
nagytermében az 1910. évi népszámlálás megejtése, főleg
a számláló lapok mikénti kitöltése tárgyában oktató-
előadás volt. Az előadást Vargha Gyula miniszteri
tanácsos, a közp. statisztikai hivatal igazgatója tartotta,
miután kiváló súlyt helyezett arra, hogy ezen vár-
megyében, a melyben a kivándorlás legnagyobb ará-
nyokat öltött, a népszámlálás a legmesszebbmenő
körültekintéssel és gondnal hajtsassék végre. Az oktató
előadáson megjelentek a városok és a járáások vezetői,
illetve azok helyettesei és Eperjes város kijelölt számláló-
biztosai. Az előadást végighallgatta Semsey Boldizsár
főispán, Tahy József alispán és Berzeviczy Elek, mint
a népszámlálás előadója.

— **Tévedés azt hinni,** hogy a po-
loskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a Löcherer
Cimexin poloskairtot használjuk, úgy nemcsak az élő
poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása
folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki
nem kelnek. A Löcherer Cimexin mindenütt használ-
ható, szövetet butort, falat vagy festést nem piszkít,
nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Löcherer*
Gyula gyógyszerárban *Bartfán* és *Pálesch* Árpád
drogeriájában *Eperjesen*.

— **Sírbolt-avatás.** Ásgút községben a
napokban készült el a Körtvélyessy-család sírboltja
s f. évi november 6-ikán fogják felavatni.

— **A Bártfai Kath. Olvasókör**
ifjúsági osztálya október hó 30-ikán a
«Hungária»-szálló nagytermében műkedvelői színi-
előadással és világpostával egybekötött, jótékonycz-
lú táncmulatságot rendez. Színre kerül Almási Tihamér
«A miniszterelnök bálja» című vígjáték. *Miserák*
Annuska «A szórakozott kisasszony» című monologot
adja elő; a «Fogadás» címűt pedig *Helper* Antal.

Minden csütörtökön

■ délután 4-től 7-ig

KATONAZENE-HANGVERSENY BERGER kávéházában.

— **Új bérkocsi-állomás.** Az utca-
rendezéssel kapcsolatban, városi vezetőségünk elhatá-
rozta, hogy a «Fekete-sas»-szálló előtt egy teljesen
modern bérkocsi-állomást létesít. A munkálatok máris
megkezdődtek.

— **Egészségünket csak akkor tudjuk,**
a mikor már elvesztettük. Am az okos ember nem
várja be elvesztését, és főleg az ilyen járványos időben
már előre gondoskodik, hogy háza sohase legyen egy
palack Esterházy-cognac nélkül. A hol pedig ezzel
élnék, oda kolera be nem férközik soha.

— **Tanulmányi kirándulás**
Kassán. A koll. főgimnázium negyvenhét ta-
nulója, dr. *Wallentényi* Samu és *Teltsch* Kornél tanárok
vezetése mellett vasárnap, igen sikertűl kirándulást tett
Kassára. Elsősorban az állami javítóintézetet nézték meg.
Csodálkozva szemlélték a pompás virágházat hatalmas
pálmával, krizantémumaival s mesés, bámulatkeltő exo-
tikus virágaival. De a mi a legmeglepőbb volt: nem látták
sehol a középkorba való nevelési rendszernek, a testi
fenyítésnek eszközeit; a derült mosoly a fiúk arczán,
mozdulataiknak életkedvre valló frissesége, de egyszer-
smind a szerénység s csendes alázat beszédükben: élénk
ranúskodott arról, hogy itt nem a test, hanem a lélek
a javítás objektuma; a lélek alakul itt át csodálatosan,
egymásután vetve el rossz indulatait. — A kirándulás
legtanulságosabb része azonban a múzeum megtekintése
volt. Annyi meglepőt, lebilincselőt láttak itt, hogy nem
tudtak betelni a nézéssel: többször is visszatértek ugyan-
azon termekbe, melyek az ós-, közép- és újkor emberének
kulturáját, eszméit tárták ki előttük. Az őszember kőszek-
zeitől kezdve a múmiákon, fegyvereken, pánczélokon, régi
pénzeken és iratokon át szabadságharcunk hőseinek
emléktárgyaiig a tanulságok egész sorát szolgáltatta. Azu-
tán megnézték a dómot, a régi oltárképeket, a királylép-
csőt, szentségházat, régi festményeket; bámulva szemlélték
a hatalmas gót oszlopokat, s a templom külső és
belső ornamentikáját. Elfogódva állottak a dicső nagyfeje-
delem, II Rákóczi Ferencz sarkophagjánál, melyben
hazánk egyik legnagyobb fiának hamvai nyugosznak.
Ezután még végignézték a várost; a szt. Mihály-kápolnát,
a honvédszobrot, a sétányt a szökőkúttat, a Széchenyi-
ligetet. Nemcsak szemük gyönyörködött e kirándulás
folyamán, hanem tudásuk is sok értékes adattal és friss
benyomással gyarapodott.

— **Az Eperjesi Tüdőbeteg-**
Szanatórium-Egyesület kép-
viselőjében dr. *Csatary* Ágoston és dr. *Holénia* Gyula
résztettek az október hó 23-ikán Kassán, Lukács
György v. b. t. t. elnökletével, dr. Fischer-Colbrie
megyéspüspök és Berzelly Jenő felőlötáblai elnök
alelnökletével megtartott országos szanatóriumi gyű-
lésen, a mely alkalommal tisztelegtek Lukács György
v. b. t. t. elnöknel, a kinek személyesen referáltak
az eperjesi egyesület működéséről s kérték támo-
gatását. Lukács válaszában kijelentette, hogy méltá-
nyolni tudja az eperjesi szanatórium-egyesület
eddig eredményes s buzgó működését, s megígérte,
hogy megbízottjával tárgyalásokba fog bocsátkozni
az eperjesi vezetőséggel aziránt, hogy a szanatórium
Eperjes székhelylyel állandósíttassék. Örömmel üdvö-
zöljük ez alkalommal az egyesület fáradhatlan, nemes-
lelkű elnöknőjét, Semsey Boldizsárnét s dr. Csatary
Ágost és dr. Holénia Gyulát, a kik e nemes cél érdeké-
ben önzetlenül, semmi fáradságot sem kímélve dolgoz-
nak, s kérjük a közönséget, hogy ez úttörőknek dolgoz-
tos czéljuk elérésében mindenben segítségére legyen.

— **Állami (erdei) facsemeték**
adományozása. Az állam által fenntartott
erdei facsemetekertekből az 1911. évi tavaszi és őszi
erdősítésekhez szükséges csemetékért az egykoronás
bélyeggel ellátott kérvény legkésőbb november 15-ikéig
az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez benyújtandó. Részle-
tes tájékozással úgy a kir. erdőfelügyelőség, valamint
a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület szolgál.

— **Mezei egerek irtása.** Október
26-ikán d. e. 11 órákor Miskolczon, a vármegye házában,
Jablonovszky József, a m. kir. rovaratani állomás igazgató-
jának elnökletével és 11 törvényhatóság kiküldöttjének
résztvételével, az országszerte nagymérvben elszaporodott
mezei egerek irtási módzatainak megállapítását czélzó
értekezlet volt. Miután az egerek pusztítása halasz-
thatatlan intézkedést igényel, az értekezlet tagjai a
földmívelésügyi m. kir. minisztert táviratilag felkérték,
hogy törvényes intézkedések hiányában az országszerte
kötelező egér irtás iránt rendeletileg intézkedjék. Az
irtás mikénti foganatosításának bemutatására pedig

szakértőket küldjön ki. Sárosvármegye képviselőjében
Berzeviczy Elek tb. főjegyző vett részt az értekezleten.

— **Rendőri hírek.** *Szélhámos.* A napok-
ban egy idegen vasúti altiszt jelent meg a kisállomá-
son s egyenesen Lengyel József vasúti kiségitő-örhöz
fordult s tőle a vasúti viszonyokról egyet-mást kér-
dezett. Majd bizalmasan közölte a szegény vasúti
őrrel, hogy *Duffek* Antalnak hívják a Kassán állomási
felvigyázó. Beszélgetésük egyre bizalmasabb lett s
átterelődött a családi dolgokra is. «Örökölttem; ma
lesz a hagyatéki tárgyalásom.» Lengyel József ámult-
bámult s dehogy vette észre, hogy szélhámosmal van
dolga, a ki vadonatúj köpenyére vetette a szemét.
«Hűvös idők járnak itt, Eperjesen... Adja kölcsön
a köpenyegét, a tárgyalás után visszahozom.» Lengyel
József boldog volt, hogy odaadhatta. Aztán várt estig,
másnap reggelig s talán várhatja örökké, mert a rend-
őrség Duffek barátunkat eddig nem tudta kinyomozni.

— *Öngyilkosjelölt.* Nem közönséges módon akart
életétől, illetve feleségétől megválni Urbánszky Rezső
eperjesi szabósegéd, a ki arról ösmeretes, hogy két
hétrel ezelőtt feleségét nyakonszúrta. Vitriolból, szal-
miáksóból, benzínből, cipőkréméből és denaturált-
szesziből oldatot készített s azt megitta. Mentőkoszin
a kórházba szállították, a hol már túl van a veszedelmen.

— *Gyermekölés.* Egy véletlen, egy készülő pásztoróra,
gyermekölésről rántotta le a leplet. Okt. 25-ikén,
kedden, este 9 óra után az Alsó-körúton egy szerel-
mes cseléd s egy tűzérszakasvezető észrevettek egy
kendőbe burkolt asszonyt. Félénken jött s a midőn
őket megpillantotta, visszatérni akart. Egy pillanatig
még habozott s aztán lassan, nesztelenül, mint valami
árnyék húzódtott el a szerelmesek mellett. Az asszony
valamit rejtgetett a nagykendő alatt. A cseléd meg
is jegyezte: «gyermeket rejtget. Hallod, hogy nyő-
szörög?» «Hállom», felelt a szerelmes tűzér. Az asz-
zony a malomárokhoz közeledett s annak partján
lassan távozott a kórház felé. Egy ideig szemmel
kisérték, de a mint a sötétség elnyelte, folytatódott
a csók. 5 perc mulva az asszony visszatért s elment
mellettük. Már nem oly félénken távozott, mint jött.
Sietett s úgy látszott, hogy a táskája, a mely egy
pillanatra kibújt a kendője alól, üres s olyan könnyen
is tartotta. A gyermekírást sem hallatszott. A szerel-
mesek gyanút fogtak s a cseléd kérésére a tűzér-
szakasvezető követte egészen a lakásáig, a Kossuth
Lajos-utca 36. számú házig, a hová be is ment. A
tűzér most egyenesen a rendőrségre sietett s az
ügyeletessel közölte, a mit látott. A kapitány a detek-
tívekkal s a tűzérszakasvezetővel a Kossuth L.-utca
36. számú házba sietett, a hol két asszony lakik. A
tűzér özv. Politzer Samuné személyében rögtön fel-
ismerte az asszonyt, a kivel a malomárok mellett
találkoztak s kit ide követett. Az asszony beismerte,
hogy tényleg járt a malomárok mellett, egyébként
minden gyanúsítás ellen tiltakozott. A gyermekről még
tudni sem akart. Még akkor is, a midőn a főorvos
megvizsgálta a megállapította, hogy néhány nap előtt
tényleg szült, konokul tagadott. Szerdán délelben a
bizonyítékok súlya alatt megtört s bevallotta, hogy
9 nap előtt Kassán a bábaképzőben gyermeket szült.
Az intézetben Weimann Fáni álnév alatt jelentkezett,
hogy szegényét palástolja. Okt. 25-ikén bocsátották
el az intézetből. Még aznap a gyermekkel Eperjesre
utazott. Állítja, hogy útközben, Lemesen, a mint gyer-
mekét nézegette, észrevette, hogy halott. Akkor ha-
tározta el magát, hogy valami módon eltünteti. Este
elment a malomárokhoz s halott gyermekét, kit pó-
lyába burkolt, a Linkesch-fürdő mellett az árokba
dobta. A hullát eddig nem sikerült megtalálni. A
rendőrség a legnagyobb erélylyel folytatja a nyomoz-
ást s a hullának előkerítésére mindent megtesz, mert
rendkívül fontos annak a megállapítása, hogy a gyer-
mek még élő állapotban került-e a folyóba, vagy
pedig igaz-e özv. Politzer Sámuelné vallomása, ki azt
mondja, hogy gyermeke már halott volt, a mikor a
malomárokba dobta. Számos körülmény mond ennek
ellent. A cseléd s a tűzérszakasvezető határozottan
állítják, hogy a midőn Politzerné mellettök elment,
gyermekírást, nyőszörgést hallottak. — *Baleset.* Okt.
26-ikán Kollár András, községi gazdálkodó, vígyázat-
lan hajtás következtében, Hrabcsák Máriát, a Tör-
vényszék előtt szekerével elütötte. Az asszony a kór-
házban fekszik. — *Lopás.* Más ember, ha nőszüni
akar, legelőször is leányról gondoskodik. Kiss Pál
Ferencz háziszolga is, mint mondja, nőszüni akart. A
házasságot attól tette függővé, hogy be tudja-e mind-

elfogadott «audia-
blünk minden oly
ro vagy contra —
gy ezzel mellette

liszer-, Vegyes- és
mult napokban
lemondott vidéki
ettel az egyesület-
agjával választotta.

Komlóson.
on a két felekezeti
lává alakuljon át,
kath. iskola máris
hivatalos átadás is.
ek a róm. kath.
iskolájuk rende-
töltve. Október
ag Gal Imre ok-
ezte be tanulmá-
esi evang. tanító-
gy az előjáróság,
kel várják ered

ő gyakorló-orvos
an.

Ásztársá-
órákor Eperjes
kivüli közgyűlést
vel. A közgyűlés
let kibérlése volt.

távozó Achberger
en este 8 órákor,
komát rendeztek
ben búcsúztak el
isztjei *Matuschka*
szi-étközben. A
nta Antal ezred-
rnagy búcsúztatta
atottan köszönte
étköző termeit ez

egnagyobb válasz-
dívat- és vászon-

apunk okt. 23-iki
Mór pü.-igazgató
Ágoston h. pü.-
helyesen fgy szől:
kar iránti szíves
ejezést a jelenlevő
ébe.»

orlat meg-
a Székely-téle ja-
mindazok, a kik a
m szereznek, csak
nyédek. A kik azt
ne hasson és így
Dobó jogi szemina-
lynek segítségével
atot. Ez annál is
etemi rendszervál-
nyaga aránytalanul
őzni tankönyveket
seket felölölő jegy-
teket rövid rekapi-
gi-vizsgák letétele»
sen megküldi.

sület köz-
egyesület dr. Ferb-
án d. u. 3 órákor
en megállapították
őbb, az egyesület
ároztak.

gyei Taka-
elemmel fordult a
nhoz, hogy részere
zen. Értesülésünk
ékpénztár kérelmét

elethez szük-
Bilich Ferencz szin-
tészült haját veszekl
gy gyermek
ar esztendeje már
ndégőben néhány
ndes poharazgatás
egény *Gyermekéket*
óta szerény körül-
áz egy kis csapat
— a perselyeiben
áldozatából. 1908-

ban tizenkét, az elmúlt 1909. évben már huszonnégy
gyermek köszönte neki téli-gunyáját. A folyó évben
pedig *negyven* szegény gyermek főruházását határozta el
a jótékony asztaltársaság. A főruházás ünnepélyes
karácsonyestjét *december* 11-ikén tartják meg. Az
asztaltársaság abból a célból tudatja ezt a nagyközön-
séggel, hogy november 5-ikéig bárki ajánlhat főru-
házásra 6—12-éves korú árva, vagy nagyon szegény-
sorsú gyermekeket. A jótéteményben minden vallás-
felekezet szegény gyermekei részeseülnek. Mindenik kap
teljes öltöny ruhát, téli-sapkát és cipőt. Az előállítási
munkálatokat árlejtés útján adja ki a helybeli szabó- és
cipészparosoknak s a kereskedőknek, kik zárt írásbeli
ajánlataikat az ipartestületnél nyújthatják be nov. 5-ikéig.
Végül, céljaira, az Eperjesi Kuglizó-Társaság és Nus-
senzveig Ernő altai adományozott 10—10 koronaért,
ezúton fejezi ki hálás köszönetét az *asztaltársaság*.

— **Pályázat.** A felsővízközi járás főszolgá-
bírája az *alsókomarnoki* körjegyzőségben leköszönés
folytán megüresedett *segédjegyzői* állásra pályázatot
hirdet.

— **Külső használatra.** Testrészek
tájdalmi, czúzos és köszvénybajok és mindennemű
gyuladások a *Moll-féle sos-borszeszszel* gyógyíthatnak
biztos sikerrel. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés napon-
ként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv.
szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9 A vidéki gyógy-
szertárakban és anyagkereskedésekben határozottan
Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével
és aláírásával.

— **Borászati felügyelő Sáros-**
ban. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a *borhami-*
sításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tila-
mazásáról szóló 1908. évi XLVII. t-cz értelmében az
italok ellenőrzésére Sárosvármegye területére *Klaisz*
Gyula szőlészeti és borászati felügyelőt küldötte ki.

— **Czégügyek.** Az eperjesi kir. törvény-
szék *Hartmann* László itteni órák, ékszerész és látszerész
czégét, valamint a Sárosvármegyei Takarékpénztár R.-T.
eperjesi czégnél *Ágoston* Károly igazgatósági tagot
bejegyezte.

— **Magy. kir. szab. Osztály-**
sorsjáték. A szigorúan szolid és körültekintő
vezetés, valamint a nagy nyeresési esélyek által ezen
elsőrangú, 14 éve fennálló sorsjáték nemcsak nagy
tért hódított, de a közönség széles rétegeiben közked-
veltségnek örvend. Éppúgy, mint azokban az államokban,
a hol az osztálysorsjáték már évszázadok óta fennáll
és a hol a résztvevők azokat a sorsjegyeket, a melyekkel
már ősapáik játszottak, sorsjátékra ismét
megtartják; éppen úgy már idejében lefoglalják nálunk
is az előző sorsjátékon résztvevők ugyanazon számú
sorsjegyeket az újabb húzásra is, úgy, hogy jóval minden
sorsjáték megkezdése előtt az első osztályú sorsjegyek
mind elkelték.

— **Megszűnt csőd.** Az eperjesi királyi
törvényszék a *Steinberger* Ferencz itteni volt kereskedő
ellen elrendelt csődöt megszüntette.

— **Népszámlálás Sárosban.**
F. hó 22-ikén délelőtt 10 órákor a vármegyeháza
nagytermében az 1910. évi népszámlálás megejtése, főleg
a számláló lapok mikénti kitöltése tárgyában oktató-
előadás volt. Az előadást Vargha Gyula miniszteri
tanácsos, a közp. statisztikai hivatal igazgatója tartotta,
miután kiváló súlyt helyezett arra, hogy ezen vár-
megyében, a melyben a kivándorlás legnagyobb ará-
nyokat öltött, a népszámlálás a legmesszebbmenő
körültekintéssel és gondnal hajtsák végre. Az oktató-
előadáson megjelentek a városok és a járásek vezetői,
illetve azok helyettesei és Eperjes város kijelölt számláló-
biztosai. Az előadást végighallgatta Semsey Boldizsár
főispán, Tahy József alispán és Berzeviczy Elek, mint
a népszámlálás előadója.

— **Tévedés azt hinni,** hogy a po-
loskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a Löcherer
Cimexin-pusztulnát használjuk, úgy nemcsak az élő
poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása
folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki
nem kelnek. A Löcherer Cimexin mindenütt használ-
ható, szövetet butort, falat vagy festést nem piszkít,
nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Löcherer*
Gyula gyógyszerárban *Bartfán* és *Pálesch* Árpád
drogeriájában *Eperjesen*.

— **Sírbolt-avatás.** Ásgút községben a
napokban készült el a Körtvélyessy-család sírboltja
s f. évi november 6-ikán fogják felavatni.

— **A Bartfai Kath. Olvasókör**
ifjúsági osztálya október hó 30-ikán a
«Hungária»-szálló nagytermében műkedvelői szin-
előadással és világpostával egybekötött, jótékonyczfű
táncmulatságot rendez. Szinre kerül Almási Tihamér
«A miniszterelnök bálja» című vígjáték. *Miserák*
Annuska «A szórakozott kisasszony» című monologot
adja elő; a «Fogadás» címűt pedig *Helfer* Antal.

Minden csütörtökön

■ délután 4-től 7-ig

KATONAZENE-HANGVERSENY BERGER

kávéházában.

— **Új bérkocsi-állomás.** Az utca-
rendezéssel kapcsolatban, városi vezetőségünk elhatá-
rozta, hogy a «Fekete-sas»-szálló előtt egy teljesen
modern bérkocsi-állomást létesít. A munkálatok máris
megkezdődtek.

— **Egészségünket csak akkor tudjuk,**
a mikor már elvesztettük. Am az okos ember nem
várja be elvesztését, és főleg az ilyen járványos időben
már előre gondoskodik, hogy háza sohase legyen egy
palack Esterházy-cognac nélkül. A hol pedig ezzel
élnék, oda kolera be nem férközik soha.

— **Tanulmányi kirándulás**
Kassán. A koll. főgimnázium negyvenhét ta-
nulója, dr. *Wallentényi* Samu és *Teltsch* Kornél tanárok
vezetése mellett vasárnap, igen sikerült kirándulást tett
Kassára. Elsősorban az állami javítóintézetet nézték meg.
Csodálkozva szemlélték a pompás virágházat hatalmas
pálmáival, krizantémumaival s mesés, bámulatkeltő exo-
tikus virágaival. De a mi a legmeglepőbb volt: nem látták
sehol a középkorba való nevelési rendszernek, a testi
fenntartás eszközeit; a derült mosoly a fiúk arcán,
mozdulataiknak életkedvre valló frissége, de egyszer-
smind a szerénység s csendes alázat beszédükben: élénken
ranúskodott arról, hogy itt nem a test, hanem a lélek
a javítás objektuma; a lélek alakul itt át csodálatosan,
egymásután vetve el rossz indulatait. — A kirándulás
legtanulságosabb része azonban a múzeum megtekintése
volt. Annyi meglepőt, lebilincselőt láttak itt, hogy nem
tudtak betelni a nézéssel: többször is visszatértek ugyan-
azon termekbe, melyek az ós-, közép- és újkor emberének
kulturáját, eszméit tárták ki előttük. Az őszember közsze-
zeitől kezdve a múmiákon, fegyvereken, pánczélok, régi
pénzekon és iratokon át szabadságharcunk hőseinek
emléktárgyaiig a tanulságok egész sorát szolgáltatva. Azu-
tán megnézték a dómot, a régi oltárképeket, a királyléc-
csőt, szentségházat, régi festményeket; bámulva szemlélték
a hatalmas gót oszlopokat, s a templom külső és
belső ornamentikáját. Elfogódva állottak a dicső nagyfeje-
delem, II Rákóczi Ferencz sarkophagjánál, melyben
hazánk egyik legnagyobb fiának hamvai nyugosznak.
Ezután még végignézték a várost; a szt. Mihály-kápolnát,
a honvédszobrot, a sétányt a szökőkút, a Széchenyi-
ligetet. Nemcsak szemük gyönyörködött e kirándulás
folyamán, hanem tudásuk is sok értékes adattal és friss
benyomással gyarapodott.

— **Az Eperjesi Tüdőbeteg-**
Szanatórium-Egyesület kép-
viseletében dr. *Csatary* Ágoston és dr. *Holénia* Gyula
részt vettek az október hó 23-ikán Kassán, Lukács
György v. b. t. t. elnökletével, dr. Fischer-Colbrie
megyéspüspök és Berczelly Jenő főelőtábla elnök
alelnökletével megtartott országos szanatóriumi gyű-
lésen, a mely alkalommal tisztelegtek Lukács György
v. b. t. t. elnöknel, a kinek személyesen referáltak
az eperjesi egyesület működéséről s kérték támo-
gatását. Lukács válaszában kijelentette, hogy méltá-
nyolni tudja az eperjesi szanatórium-egyesület
eddig eredményes s buzgó működését, s megígérte,
hogy megbízottjával tárgyalásokba fog bocsátkozni
az eperjesi vezetőséggel aziránt, hogy a szanatórium
Eperjes székhellyel állandósíttassék. Örömmel üdvö-
zöljük ez alkalommal az egyesület fáradhatlan, nemes-
lelkű elnökét, Semsey Boldizsárét s dr. Csatary
Ágost és dr. Holénia Gyulát, a kik e nemes cél érdeké-
ben önzetlenül, semmi fáradságot sem kímélve dolgoz-
nak, s kérjük a közönséget, hogy ez úttörőknek magasz-
tos czéljuk elérésében mindenben segítségére legyen.

— **Állami (erdei) facsemeték**
adományozása. Az állam által fentartott
erdei facsemetekertekből az 1911. évi tavaszi és őszi
erdősítésekhez szükséges csemetékért az egykoronás
bélyeggel ellátott kérvény legkésőbb november 15-ikéig
az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez benyújtandó. Részle-
tes tájékozással úgy a kir. erdőfelügyelőség, valamint
a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület szolgál.

— **Mezei egerek irtása.** Október
26-ikán d. e. 11 órákor Miskolczon, a vármegye házában,
Jablonovszky József, a m. kir. rovarani állomás igazgató-
jának elnökletével és 11 törvényhatóság kiküldöttjének
részvételével, az országszerte nagymérvben elszaporodott
mezei egerek irtási módjainak megállapítását czélzó
értekezlet volt. Miután az egerek pusztítása halasz-
thatatlan intézkedést igényel, az értekezlet tagjai a
földmívelésügyi m. kir. minisztert táviratilag felkérték,
hogy törvényes intézkedések hiányában az országszerte
kötelező egér irtás iránt rendeletileg intézkedjék. Az
irtás mikénti foganatosításának bemutatására pedig

szakértőket küldjön ki. Sárosvármegye képviseletében
Berzeviczy Elek tb. főjegyző vett részt az értekezleten.

— **Rendőri hírek.** *Szélhámos.* A napok-
ban egy idegen vasúti altiszt jelent meg a kisállomá-
son s egyenesen Lengyel József vasúti kiséítő-örhöz
fordult s tőle a vasúti viszonyokról egyet-mást kér-
dezett. Majd bizalmasan közölte a szegény vasúti
őrrel, hogy *Duffek* Antalnak hívják a Kassán állomási
felvigyázó. Beszélgetésük egyre bizalmasabb lett s
átterelődött a családi dolgokra is. «Örököltem; ma
lesz a hagyatéki tárgyalásom.» Lengyel József ámult-
bámult s dehogy vette észre, hogy szélhámosmal van
dolga, a ki vadonatúj köpenyére vetette a szemét.
«Hűvös idők járnak itt, Eperjesen... Adja kölcsön
a köpenyegét, a tárgyalás után visszahozom.» Lengyel
József boldog volt, hogy odaadhatta. Aztán várt estig,
másnap reggelig s talán várhatja örökké, mert a rend-
őrség Duffek barátunkat eddig nem tudta kinyomozni.

— *Öngyilkosjelölt.* Nem közönséges módon akart
életétől, illetve feleségétől megválni Urbánszky Rezső
eperjesi szabósegéd, a ki arról ösmeretes, hogy két
hétrel ezelőtt feleségét nyakonszúrta. Vitriolból, sal-
miákisóból, benzinnél, cipőkréméből és denaturál-
szeszből oldatot készített s azt megitta. Mentőkoszin
a kórházba szállították, a hol már túl van a veszedelmen.

— *Gyermekölés.* Egy véletlen, egy készülő pásztoróra,
gyermekölésről rántotta le a leplet. Okt. 25-ikén,
kedden, este 9 óra után az Alsó-körúton egy szerel-
mes cseléd s egy tűzérszakaszvezető észrevettek egy
kendőbe burkolt asszonyt. Félénken jött s a midőn
őket megpillantotta, visszatérni akart. Egy pillanatig
még habozott s aztán lassan, nesztelenül, mint valami
árnyék húzódtott el a szerelmesek mellett. Az asszony
valamit rejtgetett a nagykendő alatt. A cseléd meg
is jegyezte: «gyermeket rejtget. Hallod, hogy nyő-
szörög?» «Hállom», felelt a szerelmes tűzér. Az assz-
zony a malomárokhoz közeledett s annak partján
lassan távozott a kórház felé. Egy ideig szemmel
kisérték, de a mint a sötétség elnyelte, folytatódott
a csók. 5 perc mulva az asszony visszatért s elment
mellettük. Már nem oly félénken távozott, mint jött.
Sietett s úgy látszott, hogy a táskája, a mely egy
pillanatra kibújt a kendője alól, üres s olyan könnyen
is tartotta. A gyermekírást nem hallatszott. A szerel-
mesek gyanút fogtak s a cseléd kérésére a tűzér-
szakaszvezető követte egészen a lakásáig, a Kossuth
Lajos-utca 36. számú házig, a hová be is ment. A
tűzér most egyenesen a rendőrségre sietett s az
ügyeletessel közölte, a mit látott. A kapitány a detek-
tívekkel s a tűzérszakaszvezetővel a Kossuth L.-utca
36. számú házba sietett, a hol két asszony lakik. A
tűzér özv. Politzer Samuné személyében rögtön fel-
ismerte az asszonyt, a kivel a malomárok mellett
találkoztak s kit ide követett. Az asszony beismerte,
hogy tényleg járt a malomárok mellett, egyébként
minden gyanúsítás ellen tiltakozott. A gyermekről még
tudni sem akart. Még akkor is, a midőn a főorvos
megvizsgálta s megállapította, hogy néhány nap előtt
tényleg szült, konokul tagadott. Szerdán délelben a
bizonyítékok súlya alatt megtört s bevallotta, hogy
9 nap előtt Kassán a bábaképzőben gyermeket szült.
Az intézetben Weimann Fáni álnév alatt jelentkezett,
hogy szegényét palástolja. Okt. 25-ikén bocsátották
el az intézetből. Még aznap a gyermekkel Eperjesre
utazott. Állítja, hogy útközben, Lemesen, a mint gyer-
mekét nézegette, észrevette, hogy halott. Akkor ha-
tározta el magát, hogy valami módon eltünteti. Este
elment a malomárokhoz s halott gyermekét, kit pó-
lyába burkolt, a Linkesch-fürdő mellett az árokba
dobta. A hullát eddig nem sikerült megtalálni. A
rendőrség a legnagyobb erélyvel folytatja a nyomoz-
ást s a hullának előkerítésére mindent megtesz, mert
rendkívül fontos annak a megállapítása, hogy a gyer-
mek még élő állapotban került-e a folyóba, vagy
pedig igaz-e özv. Politzer Sámuelné vallomása, ki azt
mondja, hogy gyermeke már halott volt, a mikor a
malomárokba dobta. Számos körülmény mond ennek
ellent. A cseléd s a tűzérszakaszvezető határozottan
állítják, hogy a midőn Politzerné mellettök elment,
gyermekírást, nyőszörgést hallottak. — *Baleset.* Okt.
26-ikán Kollár András, községi gazdálkodó, vigyázat-
lan hajtás következtében, Hrabcsák Máriát, a Tör-
vényszék előtt szekerével elütötte. Az asszony a kór-
házban fekszik. — *Lopás.* Más ember, ha nőszüni
akar, legelőször is leányról gondoskodik. Kiss Pál
Ferencz háziszolga is, mint mondja, nőszüni akart. A
házasságot attól tette függővé, hogy be tudja-e mind-

azt szeretni, a mi ilyenkor szükséges, mert ha nem, úgy nem is érdemes megnőszülni. Elsősorban itálra van szükség. A nagyalomás vendéglőjében szolgált, a melynek pinczéjében van elég ital, sőt sok. S ha ott sok van, miért nem lehetne abból egy kevés az enyém — gondolta Kiss Pál. Főleg, ha az ember házasság előtt áll. Gondolata okt. 26-ikán hajnalban a pinczébe vezette az italok közé. Hét üveg különféle italt válogatott össze s abban a boldog tudatban távozott hajnalban 3 órakor, hogy most már csak lány kell. De jött a kellemetlen rendőr s a lopott itallal előállította.

A szomszédból.

Irodalmi estély Löcsén. Az eperjesi Theol. Otthon jogi és theol. akad. ifjúsága, felügyelőtanára: dr. Szilávik Mátyás vezetése mellett, az Otthon céljaira nov. 12-ikén Löcsén irodalmi estélyt rendez, a melynek zene- és énekpontjait Egyed Aladár theologus vezetése mellett az alkalmi énekkar látja el, egyet, a «Dalosok indulóját» az alkalmi vegyeskarral, a melyben 10 löcsei hölgy is szerepel. Szavall Klanczay Gy. joghallgató, Dengi L.; «Csáki Lóra» és előadást tart dr. Szilávik M. «A három világvallásról» czímmel. Az alkalmi karban 30 eperjesi jogász és theologus szerepel. Egy női énekpontot a löcseiek töltenek ki. Mint arról személyesen is meggyőződünk, Löcse város intelligenciája rang- és vallásfelekezeti különbség nélkül nagyban készül az estélyre s az eperjesi ifjak méltó fogadására. Az estélyt táncmulatság követi. Részletesebben a válogatott műsor egyes számait és szereplőit jövő számunkban közöljük. Úgy halljuk, hogy több löcsei illetőségű, eperjesi akad. hallgatónk is megjelenik az estélyen.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Szombaton és vasárnap este (október 22. és 23.) Pásztor József és Vincze Zsigmond «Tilos a csók» című operettje került színre itt először. A darab ürességeért bőven kárpótolt bennünket a szép zene s a két művész: Görög Olga (Henriette királynő) és Feledi Boriska (Molly dada) játéka és éneke. Jól esett látnunk újból Görög Oigát nagyobb szerepben, melyhez, nem tudni, mi okból, oly ritkán jut, pedig nem hinnők hogy e széptehetségű művész oly gyakran vágyakoznak a nézőközönség szerepére. Úgy ő, mint Feledi Boriska énekszámokba páratlanok és játékkban kitűnők voltak. Pap Erzsébet Catherine szerepében igen sok derűs percet szerzett a közönségnek. Gáspár is, az igazságügyminiszter és Erneyi János, a pénzügyminiszter, igen jó alakítást nyújtottak. Szőregy — nos, mit mondjunk újabbat róla? — minden szerepbe beletalálja magát. Székely Gyula igen szépen énekelt.

Vasárnap délután a «Tatárjárás» került újból színre. Semmi újabb feljegyzés nem akad, hacsak nem az, hogy egyes szereplők nem az egész közönségnek játszottak.

Hétfőn (október 24-ikén) ismét a «Kis cukros» került színre. Az előadásról már megemlékeztünk volt első alkalommal. Most csak a «kis aranyosról», akarjuk mondani a kis cukrosról: Lenkely Iczukáról essék szó, a ki mai napon töltötte be tizennegyedik életévét. A kis cukros igazán cukros volt. A közönség, mely teljesen megtöltötte a színházat, rendkívül meleg ovációval, virágcsokorral és csokrokkal fogadta a színpadra lépő kis cukrost, a mi szemmel láthatólag kiscé elfogultta is tette e bájos gyermeknek, a ki alig birta felemelni a nehéz virágcsokrokat s nem volt, ki segítsen neki, mert partnere is, úgy látszik, elfogult volt.

Kedden (október 25-ikén) Willner és Bodanszky operettje: «Trenk báró» került színre. Albin Félix nehéz zenéjét színészeink igen helyesen tudták kihasználni. Az est hősnője Feledi Boriska (Lidia grófnő) volt, ki úgy gyönyörű, csengő énekével s jó játékkal, mint szép tolettjeivel nagy sikert aratott. Fátoly Heddy Marica szerepét adta jó alakítással. Igen jó volt Gáspárné (Stecher Kornélia). A férfszereplők közül Székely Gyulát különösen ki kell emelnünk, a ki Trenk báró szerepét adta. Szőregy (Nikola) és Márkus (Wurzbacher) szintén sok tapsot arattak. A karének ez alkalommal kissé gyenge volt, a mit azonban az énekszámok nagy technikát igénylő nehézségének tudhatunk be. Az előadást telt ház nézte végig.

Szerdán (október 26-ikén) Berczik Árpád háromfelvonásos vígjátékát, «A művész feleségét» adták telt ház előtt; a czímszerepben Markovics Margittal, a ki nagy sikereit újból gazdagította a mai estével. Gáspár Korbay szerepében élete hí párjával, Jankával (T. K.-Thege Emilia) rendkívül sok derűt hozott a színpadra. Leányuk, Emma szerepét a bájos Iczuka játszotta. Kis szerepe volt, de abban is oly — mondjuk

ki bátran — művészi kvalitásokat árult el, hogy a nagyszámú közönség igaz csodálattal tekintett a kis művészre. — Szőregy Gyula, nem tudni mi okból, nem érezte magát jól szerepében, valószínűleg csak indiszpozíció volt. Fátoly Heddy (Leonie) férjével, Berliczy Tódorral (Erneyi János) tetszettek.

Csütörtökön (október 27-ikén) Kazaliczkyknak színműve «A kard becstelése» került színre szépszájú közönség, de sajnos, mégsem telt ház előtt. Pedig a darab megérdemelte volna! Rendkívül ügyesen szerkesztve, utolsó pillanatig fogva tartja érdeklődésünket, a bonyodalmat egyre fokozva s végül, erkölcsileg is helyesen, bámulatos rutinnal megoldva. Nagyobb szerepben láttuk ezúttal Szóts András (ezredes), kinek játéka köztetszéssel találkozott és igen jó is volt. Markovics Margit mint az urához hűtlen ezredesné szerepelt és mint mindig, ezúttal is jó volt. Rokonszenves kedvességével nagyon bájos volt Lenkely Iczuka, szerepét is tökéletesen töltötte be. Hertelendy szerepében Erneyi János megálta a helyét. Rendkívül ügyes és sikeres szerepfelfogással játszott Szőregy (Hoffmann százados), Székely Gy. (mint Rozgonyi Ernő) nagyon gondos alakítást nyújtott. (Csak ne pengetné mindig a sarkantyút, nincs ez mindig helyén!) T. K.-Thege Emilia fenséges alakja, jó játékkal érvényesítve, igen megnyerő volt.

Pénteken (október 28-ikán) színre került «A cigánybáró», ismert előadásban.

Szombaton (október 29-ikén) adták Bodanszky Róbert és Grünbaum Fritz «Hódító keringő» című operettjét.

Jövő heti műsor: *Vasárnap d. u.*, mérs. helyárrakkal: «A cigánybáró», op.; *este:* «A falu rossza», népsz. *Hétfőn*, mérs. helyárrakkal: «Az obsitos», op. *Kedden d. u.*, mérs. helyárrakkal: «A falu rossza», népsz. *este:* «Bizánc», színmű. *Szerdán:* «A sasfók», dráma. *Csütörtökön:* «A koncert», vígj. *Pénteken*, mérs. helyárrakkal: «Janos vitéz», op. *Szombaton:* «Balkáni hercegnő», operette.

TANÜGY.

Tanítógyűlés és jubileum.

Emlékezetes és felejthetetlen lesz a tanítógyűlés minden résztvevő előtt, a ki jelen volt a Sárosvármegyei Általános Népevelő-egyesületnek október 27-ikén a vármegyei háza nagytermében megtartott közgyűlésén.

A közgyűlés nem csupán gazdag tárgysorozatával és magas színvonalával emelkedett ki magasan a sablonos közgyűlések közül, hanem emelte annak fényét és jelentőségét egy oly tanfőúrnak a közgyűlés keretében lefolyt, megható ünneplése, a ki ezidő szerint Sárosvármegye népoktatásügyének élén áll. Ez a férfiú: dr. Tergina Gyula kir. tanácsos, Sárosvármegye kir. tanfelügyelője. Dr. Tergina Gyula ez évben töltötte be tanfelügyelői pályájának negyedszázados működését. A nevezetes évfordulónak ezt az alkalmát használta fel Sárosvármegye tanfőúrsága, hogy a jeles tanfőúr odaadó szeretetéről és tántoríthatatlan ragaszkodásáról biztosítsa, hogy lerója a hála és elismerés adóját azon férfiú előtt, ki a szíggort a szeretettel, a disciplinát a szívjósággal, a felsőbbiséget a barátságos és előzékeny bánásmóddal összhangzásba hozni tudja; ki mintaképp szolgálhat a tanítónak arra nézve, hogyan lehet a tömeget és egyeseket a szeretetteljes bánásmóddal fegyelmelni s szeretetüket és ragaszkodásukat megnyerni.

Ehhez mély pszichologia és finom tapintat kell, mely csak keveseknek adatott meg. És csak ily egyéniségek alkalmasak vezetőszerepet vinni. Ily egyének kezében a vas is arannyá válik.

E 25 év alatt ünnepelt tanfőúrunk sok viszontagságon ment keresztül, bizonyára sokat kellett küzdenie számos elítélet, önös érdekek ellen, hogy a maga elé tűzött és a hivatásával járó hazafias és általános emberi feladatainak megfelelhessen. Talán nincs is több ily pálya, a melyen oly kevés hatalmi eszközökkel, oly sokfelé szétágazó érdek ellen, oly magasztos hivatást kellene teljesíteni, mint a tanfelügyelői pályán. És min: hogy dr. Tergina Gyula előkelő, jovialis egyéniségével a társadalom és közhatóságok becsülését és osztatlan tiszteletét derekasan kivívta, és ezúton a társadalom és a közhatóságok tudatába beplántálta a népoktatás fontosságának és a tanító nemes hivatásának a tényét, az EPERJESI LAPOK, a mely mindenkor éber figyelemmel kíséri vármegyei tanügyének fejlődését, az elismerés pálmáját nyújtja a jubiláns dr. Tergina Gyulának, a sárosvármegyei népoktatásügy lelkes, munkás és fáradhatatlan vezérének.

És most térjünk át a közgyűlés lefolyására.

A Sárosvármegyei Általános Népevelő-egyesület október 27-ikén a tagok és a vendégek rendkívül nagy érdeklődése mellett tartotta ezévi rendes közgyűlését a vármegyei háza nagytermében. A vendégek között ott láttuk mindazon derék férfiakat, kik a népoktatás és néptanítók ügyét szívükön viselik: Semsey Boldizsár főispán, Tahy József alispán, Hodobay Andor pápai protonotárius, Zaborovszky Béla prépost-plébános, Korbély Géza eperjesi és Altman Gusztáv kisszebeni evang. lelkesek, Gerbery Sándor cz. kanonok, a gör. kath. tanító- és Dúzs Mária az állami tanítónőképzőintézet igazgatója, több tanár, tanárnő és Eperjes város képviselőjében Magyar József főjegyző.

Chityil Pál elnök elnöki megnyitójában szívből jövő meleg szavakkal üdvözölte dr. Tergina Gyula sárosvármegyei tanfelügyelőt abból az alkalomból, hogy tanfelügyelői működésének negyedszázados fordulójához ért, miközben az ünnepeltek — a tanítóság nevében — értékes dísz tárgyat adott át.

Az erre megharsanó leikes éljenzés lecsillapultával dr. Tergina Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő a következő beszédet intézte az öt ünneplő közgyűléshez: „Tisztelt Közgyűlés!

A Sárosvármegyei Általános Népevelő-egyesület ezévi közgyűlése alkalmából én is melegen üdvözölöm az egybegyűlt sárosvármegyei tanítóságot s az itt megjelent tisztelt vendégeinket, kik megjelenésükkel ismételt jelét adták annak a jóakarattal, melylyel a sárosvármegyei tanítóság és annak kulturumkaja iránt mindenkor viseltetnek.

Kivánom, hogy ezt a munkájukat siker koronázza, legyen az eredményes.

En, mint minden alkalommal, úgy a mai napon is örömmel veszek részt közgyűlésükön, munkálkodásukban, mely ismét azt bizonyítja, hogy ez a nagy és tekintélyes testület hivatása magaslatán áll, hogy ez a terület lelkesedéssel és hazafias érzéssel teljesíti nehéz feladatait, mert a sárosvármegyei tanítóság nemcsak iskolai munkájával, hanem társadalmi magartásával, hogy úgy mondjam, erettségével is bebizonyította azt, hogy megérti azokat, kik igaz ügyüket szóval, tettel védelmezik s őket támogatják.

Midőn tehát Önöket mai közgyűlésük alkalmával üdvözölöm, egyúttal engedjék meg, hogy arra kérjem Önöket hogy legyenek kitartók a munkában, felmulhatlanok a hazafias érzés fejlesztésében s a magyarosítás terjesztésében.

Már most, tisztelt Közgyűlés, miután érdemes elnökünk megemlékezett rólam, mint a ki 25 éve munkálkodom a tanfelügyelői pályán — mert az 1885. évben neveztettem ki Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjévé — engedjék meg, hogy ezért a szíves megemlékezésért is szívből jövő halás köszönetet mondjak. Öszintén szólván: hisz az urak már ismernek engem s tudják, hogy az ünneplés nem keresem, mert az nem természetem, szerettem volna ez elől kitérni, egyrészt azért, mert egész közpályámon az a meggyőződés vezérelt, hogy a teljesített munka legszebb jutalma a tiszta öntudat; másrészt azért, mert az a körülmény, hogy én már 25 éve működöm a tanfelügyelői pályán, illetve 35 éve munkálkodom mint tanár és mint tanfelügyelő a hazai kultúra terén, inkább szomorú, mint örömteljes érzést kelt bennem.

Mert szó, a mi szó: ez a bár kedves és szívélyes üdvözlés, ez a jubiláris megemlékezés végeredményében mégis csak *memento*, hogy elértem azt a bizonyos kort, hogy maholnap bekövetkezik az az idő, a mikor más vezetőnek, más generációnak kell átadni a tért és önként is felvetődik a számadás, melyet el kell végezni magammal is, hogy ez a 25 év munkája hasznos volt-e, eredményes volt-e, használt-e a köznek, az egyeseknek?

Hát, tisztelt uraim, ha engem ennyi jóakarattal, de mégis arra *kényszerítenek*, hogy mindezekről gondolkozzam, mindezekről beszámoljak, bizony kénytelen vagyok visszaemlékezni az én 25-évi munkásságom eredményeire is.

Hosszú, nehéz küzdelmes évek voltak ezek, mert jóformán ez a 25 év volt az, mely alatt a hazai népoktatás ügye kialakult. Sok nehézséggel kellett megküzdeni. De volt felemelő, megnyugtató és lelkesítő érzés is ebben a munkában, és ez: a tanítóság *bi-almá* és *szeretete*, melyet mindig nagybecsültem, a melyet kiérdemelni mindenkor iparkodtam, de a melyet *sohasem kerestem*. Mert én egész közpályámon arra törekedtem, hogy vállalva, együttes munkával érjek el sikereket és hogy ezeket a sikereket sohasem a magam részére foglaljam le, hanem visszahárítsam azokra, a kikkel karöltve azokat kivívtam, még pedig a tanítóságra, hogy bennem a tanítóság ne csak a főnököt lássa, hanem az *embert ismerje*, a ki velük egy közös célért dolgozik. Így azután el tudtam érni azt, hogy az az ügy, melyért közösen dolgoztunk, biztos fejlődésnek indult s mi megbecsültük és megértettük egymást.

Talán ez a titka annak, hogy életemnek ez a fontos határmegyéjén nyugodt lélekkel kijelenthetem, hogy a hazai közoktatás terén kifejtett 25 évi munkám eredményével nagyjában meg vagyok elégedve; megnyugvás-al tölt el az a tudat, hogy nem dolgoztam cél nélkül és nem éltem hiába, hogy van is, lesz is nyoma munkámnak, hogy ha majd egykoron visszagondolok erre az időre, ez a visszaemlékezés kedves lesz előttem, mert bearanyozza azt a tanítóknak hozzám való szeretete, ragaszkodása és kedvessé teszi azt az a tudat, hogy eredményes munkát végeztem s részem volt a tanítóság elismerésében, hozzám való ragaszkodásában.

Az igen tisztelt Elnök úrnak a tanítóság nevében kifejezett jóakarátú üdvözlését még egyszer hálással megköszönve, kérem Önöket, tartsanak meg továbbra is nagyrabecsült jóakarataiban, viseltesenek irántam annyi bizalommal, ragaszkodással, mint ezt eddig tették s munkálkodjanak velem együtt továbbra is a hazai kultúra fejlesztésén, a hazafias érzés és a magyarság terjesztésén.

Az Isten áldja meg Önöket!"

Chityil Pál elnök megnyitó-beszédének folytatásaképpen az erkölcsi és vallási nevelés fontosságáról értekezett, végül pedig Tahy József alispánnak a Tanító Házba kölcsönnyugyában, a tanítóság iránt érvényesített rendkívüli meleg jóakarátát és dr. Tergina Gyuláné, tanfelügyelő nejeinek a T. H. részére rendelkezésre bocsátott nagyobb kölcsön nyújtásával tanúsított szívességét emelte ki, mit a közgyűlés lelkesedéssel vett tudomásul. Ezután táviratilag üdvözölték: Berzeviczy Albert v. b. t. t., az Akadémia elnökét, Zichy János vallás- és közoktatásügyi minisztert, és Molnár Viktor s Náray-Szabó Sándor államtitkárokat.

Reményik Lajos tanítóképző-intézeti segédtanár egy új számológépet mutatott be a közönségnek, kinek érdekes előadását nagy figyelemmel kísérték.

Markovics Árpád, a jolsvai siketnémák intézetének igazgatója, a siketnémákról tartott érdekes és rendkívül tanulságos előadást. Élénk színekkel festette le előttünk a siketnéma lelkivilágát, karakterét. Működésének fényes eredményét be is mutatta két intézeti növendékével, a mely bámulatba ejtette a jelenvoltakat.

Köhler József főjegyző felolvasta igen alaposan megírt évi jelentését s miután főjegyzői állásáról leköszönt, a közgyűlés érdemeinek jegyzőkönyvbe foglalása után Székely Adolf tanítót, a MAGYAR KISDEKNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS segédszerkesztőjét választotta helyébe főjegyzőül, Petz Károly tanítót pedig jegyzőnek választotta meg. Ezután következett Slajchó Mihály és Fleischmann Mór pénztárosoknak jelentése, választmányi tagok és a T. H. felügyelő-bizottságának a választása.

Javornitzky Dezső lapsi és Polivka János felsővízközi körelelnök indítványaira elhatározták, hogy a rendes beiskolázást és iskolalátogatást akadályozó pástorügy tekintetében az iskolai mulasztások lelkiismeretesebb ellenőrzése és a mulasztási bírságpénzek pontosabb és szigorúbb behajtása érdekében az illetékes tényezőknél el fognak járni.

Délben a Fekete sas-szállóban bankett volt, a mikor a jubiláns dr. Tergina Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelőt ismételtén a leglelkesebb ovációkban részesítették. Felköszöntőket mondtak: báró Ghillány Imre országgyűlési képviselő, Chityil Pál egyesületi elnök, dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő, Dobránszky János sirokai plébános, Korbély Géza ev. lelkész és Gönczy Gábor eperjesi református lelkész.

Székely Adolf.

EGÉSZSÉGÜGY.

Helyreigazítás. Lapunk f. évi 43. számában közöltük a városi egészségügyi osztály okt. 15-iki ülésének lefolyását, melyről azt írtuk, hogy az egészségügyi szakosztály egyhangulag mondotta ki Czeméte-fürdő és Borkút alkalmatlan voltát a sanatorium építésére. Most dr. Baumöhl Zsigmond levelet intézett hozzánk, a mely szerint «elnök előadása után az általa feltett kérdés ellen azonnal felszólalt, kifejtette, hogy az egészségügyi szakosztály túllépi a hatáskörét, ha e felett bírálatot mond, vajjon alkalmas-e Czeméte, vagy nem sanatorium létesítéséhez. A szakosztály az ő nézete szerint csak a felett van hivatva határozni, vajjon egy Czemétén létesítendő sanatorium a város lakosságára nézve egészségügyi szempontból káros befolyással lehetne vagy nem. Mert azt elbírálni, vajjon valamely hely alkalmas-e vagy nem, az az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító-Pénztár személyes ügye, éppen úgy, mint a dolog technikai része, t. i. a víz beszerzése és a szennyes vizek levezetése s ennek költsége nem tartozik az egészségügyi szakosztályhoz. Ludmann Ottónak is voltak aggályai a kérdés feltevése iránt. Végül nézetével egyedül maradt». Megjegyezi még, hogy a közlemény helyreigazítását nem mint pénztári orvos, hanem, mint a szakosztály egyik tagja kéri.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár a tőle kezdeményezett sanatorium felállítására érdekében körlevelet intézett az eperjesi képviselőtestület tagjaihoz, a melyben röviden elmondja a sanatorium kezdeményezésének történetét: Az 1907. évi XIX. t. cz. 100. §-ának 5-ik pontja ugyanis az Országos Munkásbetegsegélyező- és Balesetbiztosító-Pénztárnak köteletségévé teszi, hogy a betegség vagy baleset esetére biztosításra kötele-

zett tagjai részére kórházakat, üdülő- és gyógyhelyeket létesítsen. E kérdés f. év kezdetén vált aktuálissá, az eperjesi munkásbiztosító-pénztár igazgatója felhasználta az Országos Munkásbetegsegélyező- és Balesetbiztosító-Pénztár meglévő összeköttetéseit és tárgyalásokat kezdett aziránt, hogy egy gyógyhely létesítsék Eperjesen. A nevezett igazgató — mondja a körlevél — megjelent a város polgármesterénél s bejelentette, hogy az Országos Pénztárnál tárgyalásokat kezdett a sanatoriumnak legalább 150 ágygyal Eperjesen leendő létesítése iránt. A polgármester szívesen fogadta a tervet. F. évi ápr. 8-ikán a Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár részletes előterjesztést tett, melyben arra kéri a tanácsot, hogy határozza el, hogy az esetben, ha az Országos Pénztár Eperjesen 150 beteg részére sanatoriumot építtet, úgy a város Kisborkút-, Czeméte-fürdő- vagy Kerekerdőben ingyen telket s az építkezéshez szükséges — de legfeljebb 15,000 db — tetőcserepet és épületfát teljesen ingyen nyújt az építendő Pénztárnak. Ezenkívül még 20 egymásután következő évben 400 köbméter tüzfát, vagy annak ellenértékéül egyszersmindenkora 10,000 korona készpénzt ajánl meg. A tanács ezen beadványra utasította kérelmező Pénztárt, hogy a helyszínen jelölje meg azon helyet, a melyen építtetni óhajt. A helyszíni szemle azt eredményezte, hogy a Pénztár Czeméte-fürdőben a «Stella Maris» nevű villa jobboldalán levő szántóföldet választotta építkezési helyül.

Ezen helyszíni szemle alkalmával a Munkásbiztosító Pénztár igazgatója alkalmasnak találta Czeméte-fürdőt üdülőhelynek is. Augusztus 19-ikén Sarkadi Ignác, az Országos Pénztár igazgatója, Szegfy László titkárral Eperjesre jött az üdülőhely létesítése érdekében. A létesítésből azonban semmi sem lett egyelőre, mert a kiküldöttet olyaténképpen informálták — írja továbbá a körlevél —, hogy Czeméte nem megfelelő hely, dacára annak, hogy a vm. tisztifőorvos később, a Pénztár felkérése folytán, igen kedvezően nyilatkozott Czeméte klimatikus hatásáról. Ezen orvosi véleményt a Pénztár igazgatósága felterjesztette az Országos Pénztárhoz, igazolva a maga jóhiszemű eljárását. Október tizenötödikén azonban a városi egészségügyi szakosztály egyhangulag kimondotta Czeméte alkalmatlan voltát s a Kálvária-hegy valamely völgyét ajánlotta sanatorium avagy üdülőhely számára.

Ezen történeti ismertetés után a Pénztár kéri a képviselőtestületi tagokat, hogy ezen kérdést tegyék magukévá és a Czemétén létesítendő sanatorium mellett küzdjenek. Ezekben ismertettük meg röviden az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár körlevelét.

IRODALOM.

A kivándorlás szabályozása.

Kertész Gyula, belügyminiszteri tanácsos, a kivándorlási főosztály főnöke, «A kivándorlás szabályozása» című alatt egy 363 oldalra terjedő könyvet adott ki. Kertész igen szakszerűen s a mellett mindvégig érdekesen tárgyalja a kivándorlás arányait, okait, fajait, annak hatását és gyógyszerreit, valamint azokkal szemben az államnak és társadalomnak feladatait. Szembeölik, hogy e kérdések megvitatásánál mily sok becses és értékes adatot ölel fel a szerző, melyek a nyilvánosság számára eddig nagyrésztben hozzáférhetlenek voltak s most először lettek összegyűjtve tökéletes hiánytalansággal. Így csak természetes, hogy egészen új — az eddig hallottaktól eltérő — következtetéseket kapunk s nemcsak a kivándorlás valódi jellegét ismerhetjük meg, de ki vannak jelölve a módok és eszközök is, melyekkel a kivándorlás-okozta bajokon segíteni kell és lehet. Szakszerűen van osztályozva a kivándorlás: kényszer és önkényes, egészséges és beteges, ideiglenes és végleges fajokra. Kertész a kivándorlás kérdését nem a hivatalnok szemüvegén keresztül vizsgálja, hanem alaposan tanulmányozta mindazon jelentősebb külföldi államoknak a viszonyait is, melyek sikerrel küzdöttek a kivándorlás-okozta bajok és veszedelmek ellen. Nem rendőri intézkedésekkel kíván segíteni, hanem erős nemzeti birtokpolitikával, mert — szerinte — a kivándorlás oly jelenség, mely szoros összefüggésben van birtokelosztási viszonyainkkal. Ezen alapelvből — nagyon helyesen — azon következtetéseket vonja le, hogy: földhöz kell kötni a kivándorlókat, meg kell menteni a közép- és nagybirtokot, szabályozni és állami föltűgyelet alá kell helyezni a parcellázást, általánosítani a hosszabb lejáratú kisbirtok-rendszert, s ott, hol a viszonyok indokolták teszik, meghonosítani a feles birtok-rendszert. Kertész a munkásközvetítés szervezettségét is a kivándorlás jelentős okai közé sorozza. Reámutat a magyarországi munkásközvetítés fejletlen-

ségére s csaknem teljes rendtelenségére. Szerinte a munkásközvetítést a magánspekuláció üzleti köréből elvonva, a társadalmi gondoskodás körébe kell által helyezni. Az egész ország területére kiterjedő szervezetet kell létesíteni, melynek vezetése egységes legyen, mely az egész ország munkaalkalmainak és rendelkezésre álló munkaerőknek viszonyairól helyes és pontos áttekintést nyújtson. Ezenkívül azonban azt is hangsúlyozza, hogy a magyar munkások érdekeinek védelmét az idegen munkásokkal szemben sem szabad szem elől téveszteni. A kivándorlási ügy rendezéséről szóló részből különösen két alapelvet kell kiemelnünk, melyek az egész munkán vörösfonalként húzódnak által: először minden nemzeti szempontokat érvényesítsünk, hogy a mennyiben a meglévő bajt fel nem tartóztatjuk, legalább az államra nézve gyümölcsözővé tegyük; másodsor külföldre szakadt honfitársaink érdekeit védelmezzük, bennük a nemzeti szellemet ébren tartjuk s a visszatérés iránti törekvést előmozdítjuk. A törvényhozási intézkedések külön fejezetben vannak ismertetve s az 1909. II. t. cz. minden egyes szakasza magyarázatokkal ellátva. A Függelékben a törvény indokolása, végrehajtási utasítás s a kivándorlók érdekeinek védelme céljából kibocsátott rendeletek vannak közölve, s mindazon intézmények ismertetve, melyek külföldön a magyar kormány segítségével létesítettek. Szóval elmondhatjuk, hogy Kertész Gyula igyekezettel és nagy körültekintéssel szerkesztette érdekes művét. Mindenre gondolt, mindenre kiterjesztette figyelmét. E könyv a kivándorlás kérdésével hivatalból foglalkozók részére szintén nélkülözhetlen, tanulságos tartalmánál fogva pedig a magyar gazdaközönség, az iparosok és kereskedői körök meleg érdeklődésére méltán tarthat igényt.

TESTEDZÉS.

Labdarugás. Magyarország északkerületi bajnokságának kétségtelenül legerősebb versenye volt a f. hó 23-iki, melyen az 1910. évi felsőmagyarországi bajnoksapat: a Kassai Atlétikai Club csapata mérkőzött az ETVE. 1908. évi bajnoksapatával, a mely kétévi szünetelés után újból tréningbe állt. A verseny izgalmasnak ígérkezett s az is volt mindvégig, bár a *legferőbb* játék volt a kitűnő bíró, Schubert Ferenc ítélete szerint, mindazon között, a melyeket ő vezetett volt. Pedig már százakra megy azon játékok száma, a melyeknél ő bíráskodott. A játék rendkívül erős iramban indul meg. Az eperjesiek fölénye már az első perczekben meglátszik, ezen fölényüket kihasználják, mindjárt az 5-ik perczben vezető góllhoz jutnak. Kribel Aladár, az ETVE. csapatának kiváló középtedezete lövi az 5-ik perczben a pálya közepéről. Az első gól újabb lelkesedést önt a csapatba s heves ostrom alá fogja a kassaiak kapuját. A kassaiak azonban rendkívül ügyesen védekeznek, sőt nem egyszer veszélyeztetik az eperjesi kaput gyors berohanásaikkal, úgy, hogy Pálmayt, az ETVE. kiváló kapusát is foglalkoztatják. A félidő közepe felé a játék rendkívül változatosává válik, hol az egyik, hol a másik kapunál teremnek a fúrge csatárok.

Majd újból állandóbb támadásba mennek át a mieink a s 39-ik perczben Antal Pál, — a ki nemcsak kiváló diszkoszdobó, de egyúttal jeles labdarugó is, — egy gyönyörűen elhelyezett labdával megszerzi a második gólt is.

Az első félidő 2:0 az ETVE. javára. Felállítás és helycsere után a kassaiak erős hátszélről támogatva támadásba mennek át. A kép azonban mihamar megváltozik. Az ETVE. csatárai újból erősen szorongatják a KAC. kapuját s a kis kapusnak ugyancsak nehéz dolga támad, hogy kapuját megmentse a további góloktól. Kribel Dezső, majd Antal Pál gyors lefutásai már már biztos góllal kecsegtetik csapatunkat. Hisz kijátszták a kapust s üres kapu előtt állanak. A nagy izgatottságban azonban közvetlen közelről kapu mellé lövik a labdát. A félidő vége felé a szél egyre erősödik s a kassaiak, az erős szélről támogatva, igen veszélyes támadásba mennek át. Lövés lövést ér, Pálmay azonban gyönyörűen ment. Végül a 35. perczben nagy kavargódás támad az ETVE. kapuja előtt, Pálmay többször véd, a kidobott labdát az erős szél mindig visszahozza, mígnem 5 percznyi erős tusa után Hérics, a KAC. kiváló régi játékos, a kapuba nyomja a labdát.

A tavalyi bajnoksapat teljes erejével igyekszik azon, hogy ha már meg nem nyerheti a mérkőzést, legalább kiegyenlítse. A bíró éles füttye azonban mihamar a játék végét jelzi. Felsőmagyarország tavalyi bajnoksapata legyőzve! A hideg idő miatt kevés számban megjelent közönség lelkesen tapsol a győztes csapatnak, szüntelenül hangzanak a győztes csapat tagjainak a nevei, de legsűrűbben Dahlström Károly, a senior neve, a ki igazán 20-éves ifjú fürgeségével s

ügyességével játszotta végig az erős iramos mérkőzést; pedig már 45 év nyomja a vállát ez örökifúnak.

Dahlström Károly, az ETVE. pénztárosa, a ki éppen az 50-ik mérkőzést játszotta most, legrégibb footballistája Magyarországnak. A mérkőzés után az ETVE. vendégül látta a KAC. csapatát Reisz Ede vendégüljében. Itt újból megindult Dahlström Károly ünneplése, a kire a játékosok részéről Antal Pál mondott rendkívül meleg felköszöntőt, majd a KAC. nevében annak agilis titkárja, dr. Merényi. Úgy értesülünk, a Magyarországi Labdarugó-Szövetség is üdvözölni fogja senior játékosunkat.

F. hó 30-ikán d u 1/3-kor ugyancsak bajnoki labdarugó-mérkőzés lesz az ETVE. sporttelepén ETVE. és K. M. T. (kassai munkások) csapata között. Jegyek előreválthatók Dahlström Károly egyleti pénztárosnál. Tribün-jegy: 1 korona, állóhely 60 fillér, deákjegy 20 fillér.

A Magyar Kárpátgyesület Eperjesi Osztálya a kiadásában megjelent Eperjesi Turistakalauzból 86 példányt küldött szét a helybeli középfokú iskoláknak a végből, hogy a Turistakalauzok egy része az illető tanintézetek ifjúsági könyvtárába elhelyeztessék és hogy a többiek a szegény tanulók között kiosztassanak; az Osztály elnöksége értesítette egyúttal a tanintézetek igazgatóit, hogy az ifjúság számára félárban kaphatja a fentemlített kalauzt, a melynek az a rendeltetése, hogy általa ifjúságunk és általában a nagyközönség városunk nevezetesebb műemlékeivel b-hatásban megismerkedhessék. Az intézetek természetesen hálásan fogadták a csekély, de nemes intenciójú ajándékot, valamint az ajánlatot, egy intézet azonban (a Sancta Maria-leányiskola) nem fogadta el a könyvecskéket s a kísérő-levelet is felbontatlanul visszaküldötte. Az Osztály elnöksége tudatja, hogy többek óhajára úgy a diák-turistaság, valamint a megye északi részére vonatkozó útleírás pályázatát november hó végéig meghosszabbítja.

Turisztika. Lapunk egyik turista munkatársa okt. 22-ikén, szombaton, igen szép és tiszta időben, Nitzsch Mátyás bussóci és Melzer Károly majorkai tanító és Kárpáti János végzett theologus társaságában a Majorka felől megmászta az 1286 m. magas *Tü- (Ihla-) hegycsúcsot*, a melyről elragadó kilátásuk volt a Tátrára, a Királyhegyre, a gömör-szepesi érczhegységre, a poprádi völgyre, a lubló-lőcsei hegyláncra s a Koronahegyen át Galicziába. Tavaszszal nagyobb eperjesi társaság is készül a csúcsra, a melynek megmászása nagyon könnyű és igen hálás.

Időjárásunk

az okt. 22-ikétől okt. 28-ikáig terjedő időben.
Reggel 7 óraker — délbén 2 óraker — este 9 óraker.

Hó, nap	Légnyomás	Hőmérséklet C°		Légmozgás	Felhőzet	Csapadék	
		maxim.	minim.			milliméter	minőség
X. 22. r.	738.2	13.8	4.0	0	8		
d.	737.2			E4	8		
e.	738.7			N2	7		
23. r.	740.0	10.5	5.5	N1	8		
d.	740.8			NW4	8		
e.	742.1			N2	8		
24. r.	742.8	11.2	1.4	NE3	6		
d.	742.1			NW2	6		
e.	743.8			S2	0		
25. r.	745.0	13.5	-3.0	NW1	2		
d.	745.1			NE2	0		
e.	746.8			NW1	0		
26. r.	747.7	14.5	-3.0	NW1	0		
d.	747.4			N1	1		
e.	748.0			N1	0		
27. r.	748.0	13.5	-3.0	0	0		
d.	747.0			0	1		
e.	747.0			0	0		
28. r.	747.2	12.1	-2.6	0	8		
d.	745.9			S3	0		
e.	745.4			S2	0		

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.

ÜDÍT, GYÓGYÍT. ÜDÍT, GYÓGYÍT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat: **Bein Simon** czégnél, Eperjes.

Felelős szerkesztő:
Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonos:
Kösch Árpád.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjegyvel!

NYILTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélepszervi szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu
gyógyforrás
SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.
Kiváló ovszer a **vörhenynél** (scarlatina) fellepő vesebántalmaknál.
Húgyhajtó hatása.
Kellemes ízű.
Vasmentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack 32 fillér.
1/4 „ „ „ „ „ 40 „
1/4 „ „ „ „ „ 48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack 6 fillér
1/4 „ „ „ „ „ 7 „
1/4 „ „ „ „ „ 9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Vannak pillanatok az ember életében,

a melyekben kétségbeesetten néz szét segítségért és sehol sem kap tansót. Különösen akkor, ha nagyon meghül s nincs hozzá ideje, hogy ágyban maradjon. Akkor azonban egyszerűen egy doboz valódi Fay-féle szódénai ásványpasztillát vesz s előírás szerint használja, meggyógyul, kényelmesen és a nélkül, hogy a munkáját félbeszakította volna. Fay valódi szódénije minden idevágó üzletben 1 kor. 25 fillérért kapható, de vigyáznunk kell, nehogy utánzatot kapjunk.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1, Grosse Neugasse 17.

Soha többé!

szappant nem cserélek, mióta a Bergmann-féle Steckenperd-Liliumszappant (védjegye: nádpáripa) Bergmann és Társa Elba melletti tetscheni gyárából használom, mivel egyedül ez az összes gyógyszappanok között a leghatásosabb szepők ellen s szép, puha és lágy arczbőr ápolására. Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszerüzletben és drogériában.

Legnagyobb kitüntetés!
Arany államérem: Nürnberg 1906.

Legnagyobb kitüntetés!
„Grand Prix”: St. Louis 1904.

5021—1910. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kisszebeni kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a dr. Prokopovits Béa kisszebeni ügyvéd által képviselt Mihalek Márton, mint özv. Kulyka Mátyásné meghatalmazottja, végrehajthatónak, *Schreiber József* berzeviczei lakos végrehajtást szenvedő elleni 56 kor. 80 fill. eddigi, 15 kor. 30 fill. jelenlegi, s a még felmerülő költés, továbbá a csatlakozott végrehajtható kir. kincstárnak 1859—1907. tkvi sz. végzéssel bekebelezett 40+40 kor. pénzbüntetést s jár., Pernyik Endre berzeviczei lakosnak a 2144—1919. sz. végzéssel bekebelezett 160 kor. tőke és költség kielégítése végett a berzeviczei 100. sz. tjkvb-n foglalt, A. l. 1. sorsz. alatt felvett szabad birtokhoz kiosztott (16—17.) hr. sz. 9. öi. sz. ház- és kertre, mely B 6. alatt egészen végrehajtást szenvedő nevére van írva, a 812 korona becs- és kikialtási árban a végrehajtási árverést elrendeli és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés 1910. évi december hó 30-ikán d. e. 9 1/2 óraker Berzevicze községében fog megtartatni a következő, úgy a tkvi hivatalban mint Berzevicze községében kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiadott kezehez lefizetni.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Kisszeben, 1910. szeptember 30.

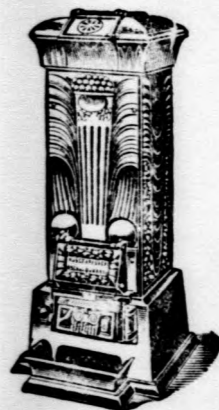
Patocskó s. k.,
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül: Hegedűs Győző, kir. tkvvezető.

POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Musgrave-féle
eredeti ir kályhák

a jelenkor legjobb folytonégő.
Minden nagyságban 80—3200 m³-ig.

Erős fűtőképesség
Ch. Garms kályhagyár, Bodenbach.

Egyedüli elárúsítóhely:

Luchs Ede és Társa
vaskereskedése, Eperjes.

Keserűvíz-vásárlásainál kérjen határozottan

KIRALY

keserűvizet. Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza.

A legjobb és legolcsóbb.

Kapható az összes helybeli fűszerkereskedésekben.

A „Király”-keserűvíz forrásvállalata:
Erzsébet királyné-sósfürdő, Budapest-Kelenföld.

Értesítés.
Van szerencsém értesíteni a vevőközönséget, hogy mai naptól fogva **friss töltésű orth. kóser.**
libazsír és libabőr
kapható.

Napi-árak: Libazsír kilója 3 kor. 40 f.
Libabőr „ 2 „ 60 „
Kívánatra orth. kóser hechsert küldhetek.

Becsés rendelvényeit elvárva maradok tisztelettel
Grósz Salamon orth. kóser-baromfi húscsarnoka
SZATMAR, Petőfi-u. 9.

TANTÁL-LÁMPA

a legjobb fémszálas
izzólámpa.

Arammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényvel ég. Rázkódásoknak ellentáll. Igen tartós.
Minden helyzetben kifogástalanul ég. Nagyobb rendelések-
nél magas engedmény.

Megrendelhető:
Magyar Siemens-Schuckert-Művek-nél,
Budapest, V., Lipót-körút 5.

A Szebeni-út 30. szám alatti
ház és kert
elköltözés folytán szabad kézből eladó.

Bővebbet Kovaliczky Pál gyógyszer-tárában, Eperjes, Fő-utca 142. sz.

Tokaji bor-eladás.

Asztali bor literje 64 fill. Pecsényebor literje 80 fill. Szomorodni bor literje 1 kor. 40 fill. Asszúbor literenkint 3, 5 és 8 koronájával kapható.

Tállya (Tokaj-Hegyalja) Homoky György, tanító és bortermelő.

Bérbeadó december 1-jétől a Fő-utca 40. számú, Kósch-féle házban
földszinti lakás.

1 utcai szoba, 3 udvari szoba, 1 előszoba, konyha, fürdő, angol-klozet. Villamvilágítás és vízvezeték be van vezetve; szobák mind parkett-padlóval.

Magyar királyi államvasutak menetrendje.

Érvényes 1910. október 1-jétől.

Az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt a vastagabb számok jelzik.

Oda				Budapest—Miskolcz—Kassa.				Vissza							
10 ⁰⁰	8 ⁰⁰	10 ¹⁵	6 ²⁵	8 ¹⁰	1 ²⁰	2 ¹⁵	11 ³⁵	ind. Budapest	7 ⁰⁰	1 ⁰⁰	2 ⁴⁰	8 ⁴⁵	10 ⁵⁰	6 ³⁰	8 ¹⁵
3 ²⁹	4 ⁰⁸	7 ⁰⁵	11 ⁴⁹	3 ³⁹	6 ⁵⁶	9 ²⁵	9 ⁰⁴	érk. Kassa	1 ¹⁰	6 ¹¹	9 ¹²	12 ²⁵	5 ²¹	9 ²⁶	11 ²⁵
3 ⁴⁵	4 ⁵⁰	7 ³⁰	12 ²⁷	4 ²⁰	7 ¹⁰	10 ⁴²	—	ind. Kassa	1 ⁰⁸	6 ⁰⁰	8 ⁴⁵	11 ⁵²	4 ⁵⁰	9 ¹⁵	10 ⁴¹
4 ³⁷	6 ⁰²	9 ⁰⁰	1 ¹⁴	5 ²⁷	8 ⁰⁵	11 ³⁸	—	érk. Eperjes	12 ⁰⁵	4 ⁵⁰	7 ²²	10 ⁵⁷	3 ⁵⁵	8 ¹⁸	9 ⁵⁰
4 ⁴⁵	6 ³⁵	—	1 ²⁴	5 ³⁷	—	—	—	ind. Eperjes	—	—	7 ⁰⁹	10 ⁴²	3 ²⁵	—	9 ³³
5 ⁴⁷	7 ³⁷	—	2 ¹⁷	6 ³⁵	—	—	—	érk. Hétfárs	—	—	6 ¹⁰	9 ⁴²	2 ²³	—	8 ³²
—	8 ²⁵	—	3 ⁰⁰	7 ¹⁵	—	—	—	érk. Orló	—	—	—	8 ⁵⁵	1 ³⁵	—	7 ⁴⁵
				Miskolcz—S.-A.-Ujhely—Lawoczne.											
10 ⁵⁶	1 ⁵⁷	11 ⁰⁸	6 ⁰⁷	3 ⁴¹			ind. Miskolcz		12 ¹⁸	9 ²³	2 ³⁵	6 ¹⁸			
12 ³⁷	4 ¹⁰	4 ⁰⁰	8 ⁰⁴	6 ²⁹			érk. S.-A.-Ujhely		8 ⁵⁵	7 ³²	12 ⁰⁹	4 ³⁹			
1 ⁰⁸	4 ³⁷	—	8 ³⁸	7 ³⁹			ind. S.-A.-Ujhely		7 ⁴⁷	6 ⁵⁸	11 ⁴⁹	4 ¹⁷			
2 ⁰⁴	5 ³⁷	—	9 ³⁹	9 ¹²			érk. Csap		6 ¹⁷	5 ²¹	10 ³²	3 ²²			
2 ²⁸	6 ¹³	—	10 ²⁴	10 ⁰⁸			érk. Batyu		4 ⁵⁹	4 ⁴⁴	9 ⁴⁰	2 ⁴⁷			
3 ²²	7 ²⁹	—	11 ¹²	12 ²⁹			érk. Munkács		3 ⁵¹	3 ⁴⁶	7 ³⁷	2 ¹²			
6 ⁰⁴	11 ³⁸	—	2 ³³	4 ⁴¹			érk. Lawoczne		12 ⁴⁹	12 ²⁴	4 ¹³	12 ⁰²			
				S.-A.-Ujhely—Mezőlaborcz.											
1 ⁰³	8 ³⁴	—	7 ¹⁰			ind. S.-A.-Ujhely		8 ¹³	—	7 ¹⁸	—	4 ²⁶			
1 ³²	9 ⁰³	—	7 ⁴⁴			érk. Legenye-Alsómihályi		7 ³²	—	6 ⁵¹	—	3 ⁵⁹			
2 ¹¹	9 ⁴¹	—	8 ²⁹			érk. Töketerebes		6 ³²	—	6 ¹³	—	3 ²²			
4 ⁴⁰	12 ¹⁹	—	11 ³⁷			érk. Mezőlaborcz		3 ²¹	—	3 ⁵⁹	—	1 ¹¹			
				Kassa—Hidasnémeti—Szerencs.											
—	—	—	—	3 ⁵⁰	9 ⁴⁵	1 ⁴⁵	—	ind. Kassa	9 ⁰⁴	3 ³⁹	11 ⁴³	—			
—	—	—	—	4 ⁵⁶	10 ⁵¹	2 ⁵⁸	—	ind. Hidasnémeti	8 ¹⁶	2 ⁵³	10 ⁴⁰	—			
—	—	—	—	7 ⁵¹	1 ¹²	5 ¹³	—	érk. Szerencs	5 ²⁵	12 ⁰⁹	7 ¹⁷	—			
				Kassa—Torna.											
7 ¹¹	12 ⁰⁸	1 ⁰⁰	5 ³¹	9 ³⁶			ind. Kassa		6 ³⁰	8 ⁴⁴	12 ⁰⁰	3 ⁵¹	8 ⁴⁰		
9 ⁰⁹	1 ⁴⁴	2 ⁵⁶	7 ⁰⁶	11 ³⁶			érk. Torna		4 ³⁰	7 ⁰⁵	10 ⁰⁷	2 ¹⁰	5 ⁴⁵		
				Kassa—S.-A.-Ujhely.											
—	—	—	—	4 ⁵⁸	12 ⁰³	—	—	ind. Kassa	7 ⁴⁴	—	10 ⁰⁰	3 ²³	10 ³¹		
—	—	—	—	6 ³²	1 ³³	—	—	érk. Legenye-Alsómihályi	4 ⁴⁶	—	8 ⁰²	1 ⁴²	8 ⁵³		
—	—	—	—	7 ⁰⁰	2 ⁰⁰	—	—	érk. S.-A.-Ujhely	4 ⁰⁸	—	7 ²⁵	1 ¹³	8 ²⁴		
				Budapest—Fiume.											
7 ⁰⁰	8 ²⁵	6 ¹⁵	7 ⁴⁰	10 ²⁵			ind. Budapest		8 ⁰⁰	8 ²⁰	9 ³⁵	8 ⁰⁵	9 ³⁵		
2 ¹⁷	8 ⁵⁷	1 ⁴³	2 ⁵⁹	9 ⁵⁵			érk. Zágráb		12 ⁰⁶	6 ⁴⁰	1 ⁵²	6 ⁴⁵	1 ⁵⁷		
7 ⁵²	6 ³⁰	7 ¹⁰	8 ¹²	6 ⁵²			érk. Fiume		6 ⁰⁰	10 ⁰⁰	7 ⁵⁵	9 ³⁵	7 ⁵⁵		
				Budapest—Marchegg—Wien.											
7 ⁵⁵	9 ²⁰	12 ⁴⁵	2 ³⁰	5 ¹⁵			ind. Budapest		7 ⁴¹	1 ⁴⁰	5 ⁵⁵	10 ³⁵	7 ¹⁰	9 ⁰⁵	11 ⁰⁵
12 ¹⁴	5 ⁴⁵	10 ⁴⁵	6 ⁵⁵	9 ³³			érk. Wien		11 ⁰⁵	9 ⁰⁵	9 ¹⁵	1 ⁴⁰	2 ⁵⁵	4 ⁵⁰	6 ⁵¹
				Budapest—Bruck—Wien.											
6 ⁴⁰	9 ²⁰	12 ⁴⁰	2 ⁰⁵	11 ⁰⁰			ind. Budapest		6 ²⁵	12 ⁵⁵	1 ³⁰	6 ³⁵	8 ⁴⁵		
3 ⁴⁹	2 ¹³	8 ¹⁵	6 ⁴⁰	6 ⁵¹			érk. Wien		10 ²⁰	6 ¹⁵	8 ⁵⁰	1 ⁵⁰	12 ¹⁵		

Vegyetek
nem más

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkasodás, görcs és hő-
hurut ellen, mint

KAISER-féle
MELL-KARAMELLÁKAT
□□□ a három fenyővel. □□□

5900 közjegyzőileg hite-
bizonyítvány orvo-
soktól és magánosok-
tól igazolják a biztos sikert.

Csomagok ára 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér.
Kapható: Korn Vilmos gyógyszer-tárában, Scholze
Alfréd cukrászdájában és Lefkovits Emil kereske-
desében, Eperjesen.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték (XXVII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárúsitóknak árúsítás végett kiadattak.

Az I. osztály húzása 1910. november hó 17. és 18-ikán tartatik meg. A húzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a húzási teremben. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték valamennyi árúsítóinál kaphatók.

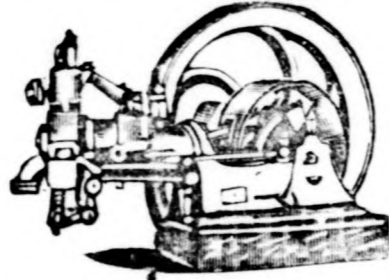
Budapest, 1910. évi október hó 23-ikán.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Legnagyobb kiuntetés!
„Grand Prix“: St.-Louis 1904.
ivonata.
hatóság közhírré
ni ügyvéd által
Mátyásné meg-
ber-eviczei la-
eddig, 15 kor.
továbbá a csat-
1907. tkvi. sz.
etés s jár., Per-
19. sz. végzéssel
gítése végett a
rsz. alatt felvett
9. öi. sz. ház- és
st szenvedő ne-
si árban a végre-
megállapított fel-
30-ikán d. e
tartatni a követ-
közsegházában
lett.
ian becsárának
kpapírban a ki-
tocska s. k.,
kir. járásbíró
vezető.
OFF
A világon
yhák
olytonegői.
200 m s-ig.
ég
Bodenbach.
helyi
Társas
peries
határozottan
Y
nyomtat 2-3
kora.
obb.
skedésekben.
ilelete:
est-Kelenföld.

Sürgős megbízásunk van
10.000.000 korona törlesztéses jelzálogkölsön
 elhelyezésére I. és II. helyre földbirtokokra és nagyobb vá-
 rosokban levő házakra, 4 1/2%-os kamattal.
 Kölsönök a legmagasabb becsérték kétharmadrésze erejéig
 a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek.
 Felvilágosítással költségmentesen szolgál
PROPPER és ÖRLEI bank- és váltó-üzlete,
 Budapest, VI., Andrassy-út 32.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.
 Németország egyik legrégebb és leg-
 nagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert, legjobb gyártmányú
 benzin-, nyersolaj-, gáz-, petroleum-
 motorokat és lokomobilokat,
 valamint szivógázmotorokat.
 — Meglepő ujdonság! —
EGYETEMES GENERATORUNKKAL
 a tényleges löerő
 óránként csak 1 fillérbe kerül.
 Vezérképvelet:
Gellért Ignác és Társa
 Budapest, Teréz-körút 41. sz. :: Telefon 12-91.
 Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
 Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-fele Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a
 legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomor-
 görcs és gyomorbég, rögzött székrekedés, máj-
 bántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb
 női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek
 óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.
 Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.
 Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,
 ha mindegyik üveg Moll A.
 védjegyét tünteti fel. A Moll-
 fele sósorszesz nevezete-
 sen mint fájdalomcsillapító
 beuórszólési szer köszvény,
 csúsz és a meghűlés egyéb
 következményeivel legismert-
 tebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-fele gyermek-szappan.
 Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyer-
 mek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apo-
 lasára így gyermekek, mint felnőttek számára.
 Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.
 Minden darab gyermek-szappan Moll A.-fele védjeggyel van ellátva.
 Fő-szétküldés:
 Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
 Bécs, I., Tuchlauben 9.
 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvet mellett teljesítettek.
 A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírá-
 sával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év
 óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél,
 oszúznál és meghűléseknél.
 Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
 vásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti
 üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
 és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
 csomagolva. Ara üvegekben K-80, K1.40 és K2.-
 és úgyszólván minden gyógyszerésztárban kapható. —
 Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerésztára az „Arany oroszlanhoz“,
 Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

„Berson“
 gummisarkok
 még is a legjobbak!
 Mindenütt kaphatók.

MAGYARÁZAT.

Hogy mennyire köztudomású a közönség előtt az a tény, hogy

kolerajárvány
 veszélyének esetén a tisztaság mellett
legjobb óvszer
ESTERHÁZY-COGNAC,

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás.
 Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az **Esterházy-**
cognacgyár két **1,752,000 liter bor** termelő-
 Egrot-féle főzőkészüléke képességet
 foglal magában. Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a **kö-**
zönség tudja, mivel védekezzen a
kolera ellen.

Ez a magyarázata a rendkívüli nagy fogyasztásnak.
Az Esterházy-cognac mindenütt kapható!
 Központi iroda: BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. sz.

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
 Asszony mondja: ez a kincsem!
 A padló úgy fénylik tőle
 Nem is kell sok máz belőle;
 Kevés munka, semmi kín,
 Barna, vagy porszürke szín,
 Figyelmet csak arra tegyen,
 Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
 Ajtó, mosdó, ablakpárkány
 Oly fehér lesz, mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk
 S vele mindent jól befestünk,
 Konyhabútor, asztal, szék,
 Itt van „Keil-Lakk“, azurkék,
 Kertibútor fessünk zöldre,
 Gyermekeknek öröme.
 „Keil-Lakk“-ból van minden szín,
 Kék, piros, zöld-rozmarin.
 Szóval: ház vagy nyárilak,
 Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók:
VAJDICKA KÁLMÁN czégnél, Eperjesen.
 Igló: Fogyasztási Szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor Utóda. — Kisszeben:
 Kasewits J. János.

Oh jaj!

Megfojt ez az
 átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillai,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
 Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban.
 Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.

Éljen!

Egger mellpasztillája
 csakhamar meggyógyított